

Інформативний зошит

про підсоветські події

Ч.І. /3/

С І Ч Е Н Ь

1957

З М І С Т

<u>СССР і сателіти.</u>	3-13
Латання захитаної дружби соціалістичних країн	3
Зустрічі, переговори, заяви делегацій	3
Замовлені і незамовлені інтерв'ю	4
Нарада сателітів у Будапешті	6
Переговори уряду Східньої Німеччини в Москві	7
Спільна заява делегацій урядів Польщі і Китаю	8
Мадярьсько-китайські переговори в Будапешті	9
Спільна советсько-китайська декларація в Москві	10
Советсько-чехословацька декларація	12
<u>З подій у сателітних країнах</u>	13-18
Польським комуністам набридла комуністична брехливість	13
Польські вибори 1957	15
Оцінка польських виборів	16
<u>В Советському Союзі</u>	18-25
Січневі гастролі партійних вождів по СССР	18
Житлова криза в СССР	20
Житлові підносили в Російській ССР	24
Нові розпорядження, укази і закони	24
<u>Україна під московською окупацією</u>	25-52
Всі сили українських митців на службу партії	25
Поширення Правління Спілки письменників УССР	26
Пленум ЦК Профспілки працівників освіти України	26
Профспілки СССР в партійно-культурній роботі	28
Заснування Української Академії сільсько-госп.Наук	28
Нові академики і члени-кореспонденти Академії Наук	29
Про шкільництво, форми і стан освіти, розвиток молоді	33
З життя молоді і комуністичних молодіжних організацій	39
Зимові роботи в сільському господарстві України	47

оооЖ Ж оооо

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗОШИТ видає Референтура Підсоветських Справ ЗЧ Організації Українських Націоналістів виключно для обмеженого гурта осіб, що вивчають стан відносин в окупованій Україні та в СССР і ведуть протимосковсько-антикомуністичну роботу. Завданням Редакції є подавати в першу чергу малодоступний матеріал з советських видань, який надається для аналізу та дальшого опрацювання в критичному і пропагандивному напрямі і висвітлювання поточних подій підсоветської системи, в першу чергу на Україні.

ЛАТАННЯ ЗАХИТАНОЇ ДРУЖБИ СОЦІАЛІСТИЧНИХ КРАЇН

Найзамітнішими подіями в січні місяці є дальші нервозні заходи російських большевиків втримати в послуку Москві непевних у вірності сателітів. Партія і уряд ССРСР запрошують до Москви одного за другим своїх сателітів на відвідини, зустрічі, переговори, роблять їм парадні й широко розрекламовані прийняття та оголошують спільні комунікати, тексти договорів і пропагандивні статті. Замовляють у комуністів інших країн пресові інтерв'ю на домовлені теми з советськими вождями. Підозріло часто друкують в пресі, проголошують через радіо й організовують мітинги на теми міцніння дружби "соціалістичних народів" і про пролетарський інтер-націоналізм. За посередників до в'язання дружби уживають китайських і чеських комуністів. В усій цій пропагандивній кампанії постійно підкреслюється такі моменти:

1. Похвалу і признання російському урядові і партії за погром визвольної революції в Угорщині і похвали за те, що цей погром придавив "контрреволюційні" сили, врятував будову "справжнього соціалізму і демократії" в Угорщині і врятував світовий мир.

2. Обов'язкові напади на Англію і Францію за агресію в Єгипті і зокрема на США за тверду політику на Близькому і Середньому Сході та виславлювання ССРСР, як оборонця національної незалежності країн того району перед агресією нового колоніалізму.

3. Обов'язкове признание, що Деклярація Уряду ССРСР від 30 жовтня 1956 про незаторкальність незалежності соціалістичних країн і про невмішування в їхні внутрішні справи, яка була 2 дні пізніше потоптана насильним вмаршом советських військ у Мадярчину - є цілком вистарчальною і задовільною базою для дальшої співпраці і дружби даного комуністичного уряду з Москвою.

4. Заяву, що єдність соціалістичного табору під керівництвом ССРСР, співробітництво і дружба між ними мають бути зміцнені.

5. Окремі, загальникового змісту, договори між партнерами про господарську, культурну і мілітарну співпрацю.

Образ советських заходів закріпити наново розвалене довір'я до Москви серед своїх сателітів і власних громадян подає сам уже перелік переговорів і відвідин, що відбувалися переважно в Москві.

Такий перелік подаємо нижче, узглядняючи для повноти образу важніші події останніх місяців після жовтневої революції 1956 року.

ЗУСТРІЧІ, ПЕРЕГОВОРИ, ЗАЯВИ ДЕЛЕГАЦІЙ

19 жовтня 1956. Початок жовтневої революції в Польщі. Безуспішна поїздка советських вождів у Варшаву з метою спинити розвиток подій.

15-18 листопада 1956. Переговори польської делегації з Гомулкою на чолі в Москві і підписання польсько-російського договору /18.II.56/.

16/II-2/II. Перебування делегатів Всекитайського Зібрання Народних Представників в Советському Союзі і голосні "мітинги дружби" по різних містах.

17 листопада. Спільна заява чехословацького і угорського урядів у Будапешті.

26/II-4/II. Перебування румунської делегації в Москві і підписання румунсько-російського договору про залишення советських військ у Румунії.

- 1 січня 1957. Інтерв'ю редактора чеської комуністичної газети "Руде
Право" з Хрущовим з погрозами майбутнім "контрреволюціоне-
рам" і з засудженням націонал-комунізму.
- 1 січня. Інтерв'ю кореспондента французької комуністичної газети
"Юманіте" з Хрущовом.
- 1/1-4/1. Зустрічі у Будапешті представників чотирьох комуністичних
парцій і урядів /СССР, ЧССР, Румунія і Болгарія/ з партією
і "урядом" Кадара і проголошення комунікату про підтримку
советської погромницької політики та терору Кадара.
- 3/1-8/1. Комуністичні представники "уряду" Східної Німеччини в
Москві оголошують 7 січня спільну з СССР політичну заяву.
- 7/1-10/1. Комуністичні представники Китайської Народньої Республі-
ки з Чу-Ень-ляем на чолі в Москві.
- 10 січня. Зустріч у Москві мадярських комуністів /Кадар і Марошан/
з китайськими в приявності московських /Хрущов, Булганін,
Мікоян, Шепілов/ і домовлення про зміцнення всебічного
співробітництва між тими трьома країнами, про потребу зміц-
нення дружби між усіма соціалістичними країнами і спільної
відсічі її підривам.
- 10/1-15-1. Китайська комуністична делегація переговорює в Варшаві
з польським урядом.
- 16/1 і 17/1. Китайська комуністична делегація перебуває в Будапеш-
ті і видає спільний комунікат з мадярськими комуністами
про переговори.
- 17/1-19/1. Поворот китайської делегації в Москву, "мітінг дружби"
і оголошення спільної советсько-китайської декларації
/18.1.57/.
- 24 січня. Прийом делегації італійських комуністів советськими міні-
страми і членами ЦК.
- 25/1-29/1. Делегація Чехословацького Уряду з Запотоцьким на чолі
в Москві оголошує спільну сов.-чехословацьку декларацію
/29.1.1957/.
- 30 січня. Агітаційна поїздка чехів до Ленінграда, Києва і Свердлов-
ська.
- 31 січня. Заява про переговори Компартій СССР і ЧСР.
- 30/1-6/2. Перебування в Сов.Союзі прем'єр-міністра Фінляндії Фагер-
гольма і комунікат про розмови /2.2.57/.

Щодо минулорічних подій, ми обмежуємося самим їх переліком,
в цьогорічних подіях обговоримо цікавіші моменти їх змісту, поли-
шаючи на боці багатословну пропагандивну фразеологію.

ЗАМОВЛЕНІ І НЕЗАМОВЛЕНІ ІНТЕРВ'Ю

На замовлення Москви відбулися з Хрущовом під новий рік два жур-
налістичні інтерв'ю, які видруковано в усій советській пресі 1 січ-
ня, саме інтерв'ю з головним редактором чеської комуністичної газе-
ти "РудеПраво" та з кореспондентом французької комуністичної газети
"Юманіте". На другий день оголошено виминаючі відповіді Булганіна
на два запитання польського радіо.

Хрущов лякає французів німецьким "мілітаризмом"

Французький комуністичний кореспондент поставив Хрущову одне
лише питання: які побажання Хрущов хотів би передати французьким
трудящим з Новим роком?

Хрущов передав "найкращі побажання французьким трудящим і всьо-
му французькому народові" і зараз же поспробував налякати французів,
що: "німецькі мілітаристи знову підводять голову, створюють свою ар-

мію, готуються до нових воєнних авантур". Отже народам треба тому об'єднати зусилля за збереження миру, а "французькі трудящі матимуть в особі народів Радянського Союзу найвірніших друзів". Це повинно зміцнити дружбу між москалями і французами.

Німецьким "мілітаризмом і реваншизмом" страшили москалі перед тим поляків на переговорах у Варшаві і в Москві.

Чотири запитання до Хрущова

У чеського комуністичного редактора замовлено чотири запитання: 1/ як поліпшити міжнародне напруження і забезпечити мир, 2/ як пропагандивно використати 40-роковини жовтневої революції, щоб загітувати для комунізму пролетаріят, 3/ як зміцнити співробітництво ССРСР з сателітами, 4/ якими аргументами зміцнити чесько-московське співробітництво?

На так спрепаровані запитання Хрущов відповів:

Погрожування здавити погромами нові революції

До 1. Міжнародне відпруження і закінчення холодної війни, досягнуте заслугами комуністів, не подобалося "войовничим колам" західніх держав. Вони напали на Єгипт і викликали "контрреволюцію" в Угорщині. Це принесло загрозу світової війни. Але "миролюбиві", тобто комуністичні сили, тепер "досить могутні" і до війни не допустили, "приборкали тих авантюристів". — перекинувся Хрущов. Тепер /тобто після російської масакри в Мадярщині/ усім повинно бути ясно, що спроби "сил реакції" досягнути на завоювання народів соціалістичних країн дістануть належну відсіч".

Погрозивши таким чином новими масакрами усім народам сателітних країн за спроби незалежнування себе від ССРСР, Хрущов є непевний чи ця погроза їх відстрашить, і закликає їх уважати за найважливішу науку минулорічних невдач: "підвищувати пильність" проти революційно-визвольних тенденцій.

Крім цієї головної небезпеки, революційного кипіння в сателітних країнах, Хрущов повторяє старі фрази про потребу заборони атомної зброї, припинення перегонів у зброєнні, створення системи колективної безпеки в Європі, економічне співробітництво з усіма країнами і уважає, що вони принесуть відпруження. За ближче не окреслену активність у "зміненні миру" Хрущов хвалить на першому місці чеських, на другому китайських комуністів.

Націонал-комунізм це підступне розвалювання комуністичної єдності

До 2. Після 1917 весь розвиток комуністичного руху був під впливом жовтневої революції. "За народами ССРСР на шлях соціалізму стали народи /знов же!/ Китаю, Чехословаччини і ряду інших країн". Ними кермують комуністичні партії, а свої успіхи завдячують вченням марксизму-ленінізму.

Вороги соціалізму б'ють по тих партіях, щоб похитнути єдність їх рядів і "внести розлад у комуністичний рух". "Вороги робітничого класу... особливо широко рекламують ідеї т.зв. національного комунізму, протиставлення того загальнозначущого, що дала жовтнева революція... — національним особливостям розвитку до соціалізму в окремих країнах". Хрущов не перечить національних і історичних особливостей окремих країн, які зумовляють боротьбу за встановлення комуністичної диктатури. "Проте, які б не були ті особливості, вони не ліквідують основних закономірностей соціалістичної революції. /А якщо ліквідують, тоді — логічно — їх треба насильно здавлювати і ліквідувати — Ред./". Односторонній підхід, виш'ячування національних особливостей, "особливих шляхів руху до соціалізму в тій чи іншій країні завдає шкоди як справі соціалістичного будівництва в даній країні, так і всій співдружності соціалістичних країн."

Хрущов закликає до пильності "до підступів ворогів соціалізму": "Треба бути пильними і щодо тих, хто під маскою друзів, під флагом боротьби за соціалізм, веде боротьбу по роз'єднанню соціалістичних рядів, подаючи тим самим - хочуть вони того чи не хочуть - послугу імперіялістам, які добиваються дезорганізації революційних сил".

Заклик про потребу зміцнити пролетарську солідарність, єдність партійних рядів і вірність пролетарському інтернаціоналізмові - свідчить, у яких саме місцях комуністичний рух починає розвалюватися.

До 3. Хрущов признається, що пропагандивні "принципи" суверенності і невтручання в відношенні до сателітів Москвою "іноді порушувалися". Це використовували "ворожі елементи для роздування націоналістичних настроїв". Щоб зміцнити послаблену дружбу з своїми сателітами, Хрущов обіцяє "поважати" національні інтереси тих народів, радить розширити між ними економічні зв'язки, обмінюватися досвідом організації роботи /очевидно наслідувати москалів/, "вдосконалювати" колективну оборону, тощо.

Похвали чехам

До 4. Чесько-московська любов стала - за словами Хрущова - "дружбою на вічні часи". Але не будучи цілком перен в тому, він для зміцнення дружби не забуває страшити чехів "реваншистськими планами німецьких мілітаристів". Московську охоту старшувати над чехами, Хрущов замаскував словами про "можливість допомагати і вчитись один у одного".

Виминаюча відповідь Булганіна полякам

На два питання польського радіа 1/ про перспективи розвитку відносин між СРСР і Польщею та 2/ що має принести людству 1957 рік - Булганін дав виминаючу відповідь.

В першому питанні покликався на два договори між СРСР і Польщею, як на базу, на якій "ми докладемо наших спільних зусиль до розширення плідотворчого польсько-радянського співробітництва, ... що відповідає корінним інтересам обох країн та інтересам усього табору соціалізму."

В другому питанні Булганін сказав, що вправді деякі західні кола хочуть викликати невпевненість про збереження миру своїми зброєннями і авантюрами в Єгипті і Угорщині, але народи війни не хочуть. Тому сподівається зміцнення миру, міжнародної відпругеності і зміцнення політики коєкзистенції з капіталістами.

/Цитати з Рад.Укр. 1 і 2.січня 1957/

НАРАДА САТЕЛІТІВ У БУДАПЕШТІ

На запрошення угорських комуністів у Будапешті відбулася 5-денна /1-4 січня/ зустріч представників партій і урядів Болгарії, Румунії, СРСР і ЧСР. Не були запрошені Югославія, Польща, Східня Німеччина і Китай. Вибір запрошених і незапрошених робили звичайно не мадяри, але їхні дорадники - московські комуністи, які всю цю імпрезу аранжували.

Для підкріплення непевних позицій "уряду" Кадара учасники зустрічей висловили своє задоволення, що угорську визвольну революцію здавлено силами СРСР і "врятовано демократичний лад і соціалістичні завоювання", що відносини нормалізуються завдяки правильній терористичній політиці Кадара і маси ніби то щораз більше згуртовуються навколо партії Кадара.

Учасники запевнили, що їхні країни "подадуть всебічну підтримку і допомогу" Кадарові в закріпленні його диктатури і в "гарантуванні

безпеки від посягань" імперіялістів. Вони похвалили Деклярацію Сов.Союзу від 30.10.56, вважаючи, що вона цілком відповідає інтересам зміцнення дружби, неутручання в чужі справи і взаємодопомоги між ними. Далі, засудили вони агресорів на Близькому Сході і особливі уповноваження президента США розпоряджатися своєю армією на Близькому і Середньому Сході, роблячи США відповідальними за наслідки загострень в тому районі.

Головним тоном тих нарад були пропагандивні заклики до рятування і скріплення єдності соціалістичного табору, яка в останній час сильно захиталася і вихвалювання своїх власних досягнень у "соціалістичному будівництві".

/Цитати з "Рад.Укр." 6.І.1957./

ПЕРЕГОВОРИ УРЯДУ СХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ В МОСКВІ

В днях 3-8 січня 1957 перебувала в Москві делегація Східно-Німецького Уряду. Після дводневних переговорів 6 і 7 січня оголошено спільну заяву про договореність між урядами ССРСР і НДР.

В широкій заяві стверджено, що з вини "агресорів" в Єгипті і Угорщині постало "нове напруження в міжнародних відносинах" і "небезпеку війни ще не можна вважати остаточно усуненою." Американська допомога народам Близького і Середнього Сходу є новою формою "колоніального, економічного та політичного поневолення", уповноваження дані през.Айзенгаверові розпоряджатися там американськими військами є спробою заздальгидь "виправдати" агресію. ССРСР і НДР є готові "розширити ділове співробітництво з країнами Близького і Середнього Сходу, які ведуть справедливую боротьбу за свою свободу і національну незалежність". Вони підтримують вимоги Єгипту, щоб покарати "винуватців агресії і насильств".

Безкарний погром Угорщини російськими військами "Заява" називає "придушенням контрреволюції", яку пляново викликала "реакція" і твердить, що це придушення "було в інтересах угорських трудящих і всіх миролюбних народів Європи".

Щодо проблем роззброєння, "Заява" подає, що ССРСР скоротив свої збройні сили на 1 млн.840 тис. чоловік, а Східна Німеччина на 30 тис., обмежуючися 90-тисячною армією без обов'язку військової повинності.

Розв'язку роззброєння - на гадку обох урядів - треба здійснити наступними етапами: 1. негайно заборонити нові випробування атомної і водневої зброї, 2. створити зону обмежених зброєнь в Європі, яка включала б обі частини Німеччини, 3.заключити умову між державами про контрольні пункти в портах, на залізничних вузлах і аеродромах /сов.пропозиція/, 4.Парляменти і Уряди Східної і Західної Німеччини, а також "організації миролюбного німецького населення" повинні контролювати виконання угод про роззброєння /сх.нім.пропозиція/, 5.ліквідувати воєнні бази на чужих територіях в Європі, 6.в Німеччині "істотно скоротити" збройні сили США, Англії, Франції і ССРСР, 7.обмежити війська і озброєння та заборонити зброї масового знищення.

В Європі треба би створити систему колективної безпеки, до якої входили б обидві німецькі республіки, до часу їх мирного возз'єднання".

В "Заяві" названо "тимчасовими" і перебування советських військ у Сх.Німеччині і повітряні коридори між Берліном і Заходом. Для зрівняння в правах німецьких комуністів з польськими буде підписана окрема угода про розміщення советських військ і питання юрис-

дикнії в цивільних і карних справах. За те нім.комуністи визнають Деклярацію Уряду ССРСР від 30.10.56. за вистарчальну базу співпраці і дружби.

Советські достави товарів до Сх.Німеччини мають збільшити на 30 % проти 1956, а кредит у вільній валюті від ССРСР буде уділений на суму 340 млн.карб. Заява закінчується повторенням усіх старих закидів про Західну Німеччину.

/Цитати з "Рад.Укр." 8.1.1957./

СПІЛЬНА ЗАЯВА ДЕЛЕГАЦІЙ УРЯДІВ ПОЛЬЩІ І КИТАЮ

Китайсько-польські переговори не йшли гладко. Видно це з двох фактів:

1. Китайська делегація продовжила намічений час побуту в Польщі на два дні /11-16 січня/ і 2. Зміст спільної заяви відрізняється від всіх інших пропущенням обов'язкових стверджень і введенням нових місцевих постулатів.

Відносно коротка розміром Спільна Заява від 17 січня починається відомою критикою "агресивних імперіалістичних кіл", що викликали напруженість міжнародних відносин. Згадується НАТО, німецький "мілітаризм" з атомною зброєю, Єгипт, Близький і Середній Схід, мілітарні бльоки США на Далекому Сході, потребу заступлення мілітарних бльоків системою колективної безпеки, розброєння і політику коєкзистенції. Обидві країни підтримують советські пропозиції розброєння і п'ять принципів мирного співіснування народів.

Щодо взаємин між сателітами, "обидві делегації" стверджують, що соціалістичні країни поєднує спільна ідея будови соціалізму". Подібно, як у мадарсько-китайському комунікаті, спільна заява теж обмежується до висловлення побажань, що "взаємовідносини між ними повинні формуватися на засадах пролетарського інтернаціоналізму і спиратися на спільну ідеологію і цілі. Водночас стосунки між соціалістичними країнами, як країнами незалежними і суверенними повинні спиратися на принципи пошанування суверенности, невстрявання у внутрішні справи, рівноправности і взаємних користей".

"Обидві сторони глибоко задоволені, що взаємовідносини уліпшуються і міцніють, спираючися на вище наведені засади". Деклярації Советського Уряду /30.10.56/, Китайській Заяві /1.11.56/ та польсько-советській Деклярації /18.11.56/ приписують вони "засадниче значення для дальшого розвитку відносин між соціалістичними країнами."

Далі - в відрізненні від інших того типу документів - "обидві сторони стверджують, що основні засади марсизму-ленінізму повинні бути стосовані з узглядненням конкретних умовин у поодиноких країнах. Китайська Народня Республіка підтримує змагання Польської Народної Республіки зміцнити соціалізм у Польщі, спертій на ленінські принципи".

За цю концесію, мабуть, польські комуністи погодилися підтримувати разом з китайцями мадарський "уряд" Кадара та його програму, "оголошену останнім часом". Обидві сторони "рішуче протиставляються всяким спробам встрявання імперіалістичних сил /тобто:ООН/ у внутрішні справи Угорщини".

Далі слідує досить двозначного змісту речення: "Делегації є глибоко переконані, що мадарський народ найде досить сили, щоб перемогти наслідки хиб минулого і теперішні труднощі та утривалити соціалістичний лад". Двозначність цього, самого по собі невинного, речення є в тому, що в цілому документі нема ніякої згадки про обов'язкові заслуги ССРСР у допомозі мадярам встановлювати соціалістичний

лад, ані похвал Москві за погроми мадярів. Це другий, суттєвого значення момент, який відрізняє цей документ від подібних документів усіх інших комуністичних країн.

Третьою концесією китайських посередників є китайське ствердження, що існуючий польський кордон на Одрі і Найсі "є кордоном миру між Польщею і Німеччиною, згідним з інтересами європейської безпеки. Обидві країни підтримують себе взаємно в стремліннях до загарантування суверенності, територіальної інтегральності і безпеки своїх країн".

/Цитати з "Жинє Варшави" 17.І.1957./

КОМУНІКАТ ПРО МАДЯРСЬКО-КИТАЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В БУДАПЕШТІ

Комунікат від 17.І.1957 стверджує, що в розмовах представників китайського уряду з мадярським урядом досягнуто повного узгодження поглядів. А саме:

1. Узгоднено зміст перекручень про причини, характер і розвиток мадярської визвольної революції, згідно московського шаблону. Це перекручення виглядає так.

"Тяжкі помилки попередніх /комуністичних/ керівників" викликали "законне незадоволення трудящих мас і молоді". Імперіялістичні реакціонери і угорські контрреволюціонери, які здавна підготовляли контрреволюцію, щоб зліквідувати соціалізм, скористалися цим незадоволенням. Рух, що мав на меті виправити помилки і не ліквідувати комуністичного ладу, перетворився "в тяжку боротьбу між силами революції і контрреволюції, соціалізму і фашизму". /Чому по боці т.зв контрреволюції став весь народ і знищив сили "соціалізму" в кілька днів, а проти "контрреволюції" лише частина комуністичних чиновників, політична поліція і сов.армія - цього Комунікат не збирається пояснити/. "Угорський трудовий народ під керівництвом партії і уряду Кадара /а не проти того керівництва/ "спираючись на допомогу Радянської армії /а не розчавлений нею/ зірвав контрреволюційне збройне повстання. Тим самим була захищена для угорського народу справа соціалізму" і перекреслені імперіялістичні плани через пролом у Мадярщині "поодиначі розбити соціалістичні країни".

2. Китайці були поінформовані про становище в Угорщині. Воно виглядає так:

Режим Кадара, не зважаючи на методи терору, має далі великі труднощі. Вірні "урядові" його прислужники "прагнуть ліквідувати контрреволюційні сили і змінюють соціалістичну систему" /силами московських погромників - Ред./. Вони "вчать народ того, щоб він умів відрізняти правильні погляди і дії від помилкових". Що це "навчання" проводиться методом шибениць, арештувань і вивозу населення в ССРСР, про те Комунікат не згадує. Під впливом таких метод навчання "угорський народ усе більше усвідомлює", що він повинен "змінити народно-демократичну систему" Кадара. "І та частина мас, яка була обдурена фальшивими лозунгами контрреволюціонерів, все більше відходить від того небезпечного шляху, на який її намагаються спрямовувати вороги справи соціалізму" - оптимістично сподіваються автори Комунікату.

"Китайська урядова делегація цілком розуміє необхідність, складність і труднощі тієї боротьби, яка провадиться за виправлення помилок минулого, за захист справи соціалізму, проти контрреволюційних сил". Це значить, китайці не тільки перестали обурюватися, але цілком зрозуміли і визнали необхідними методи Кадаровського і советського терору в Угорщині. Порозуміння дійсно глибоке!

3. Щодо міжнародних справ, Комунікат наводить відомі обвинувачення Об'єднаним Націям за те, що вони, ніби то підпавши під "керівний вплив США", втручаються у внутрішні справи Угорщини, а це порушує її суверенність, порушує статут ООН і захитує авторитет ООН.

Коли ж Москва окупує країну, масакрує своїми військами її населення, настановляє над нею уряд своїх ставленників і через них править нею як хоче, псує волю всього населення, то це ніяке втручання у внутрішні справи Угорщини.

Комунікат повторює обов'язково закиди "імперіялістичним колам" з приводу Єгипту, доктрині Айзенгавера, яка утруднила більшовикам наступ на Близький і Середній Схід, антиросійським /"антирадянським" / і антикомуністичним підливним акціям в соціалістичних країнах, але висловлює віру, що коли б "соціалістичні країни згуртувалися з миролюбними народами", то ще б "можна зірвати всі підступи імперіялістів." Уряд США є при цій нагоді вперше названий "лідером імперіялістичних агресивних кіл". Досі в офіційних комунікатах була мова про анонімні "певні імперіялістичні кола" і не зачіпала ніяких урядів.

Про здійснення принципів "інтернаціональної дружби" говориться дуже обережними словами, як про побажання, а не як про здійснені і вже обов'язуючі норми. Наводимо те місце в цілому:

"Соціалістичні країни зв'язані ідеєю і цілями комунізму. І їх взаємні зв'язки повинні /а не: є/ бути погоджені з принципами пролетарського інтернаціоналізму. Соціалістичні країни - це незалежні, суверенні країни /класичний приклад: Мадярщина!/. Тому їх взаємовідносини повинні ґрунтуватися /а не: вже ґрунтуються/ на основних лєнінських принципах рівності між націями. Урядові делегації обох країн висловлюють своє задоволення, що соціалістичні країни на основі згаданих принципів старались виправити і зміцнити /а не: виправили, чи виправляли/ свої відносини. В той же час вони встановили, що з цієї точки зору /тобто з точки зору: повинності і старань дотримуватися написаних обіцянок/ важливе значення має Деклярація Радянського Уряду від 30.10.56", /яка була два дні по проголошенні подоптана вмаршом московських погромницьких військ/ і Заява Китайського Уряду від 1.11.56 про підтримку цієї заяви.

/Цитати з "Рад.Укр." 18.1.1957./

СПІЛЬНА СОВЕТСЬКО-КИТАЙСЬКА ДЕКЛЯРАЦІЯ

Китайські комуністи з Чу-Ень-ляем на чолі, які напочатку минулої жовтневої революції прихильно поставилися до унезалежнювання Польщі й Угорщини від Москви, змінили своє становище і стали по московському боці. Причиною цього є в головній мірі економічні труднощі, які постали в Китаю наслідком недороду рижу і торговельні зобов'язання СРСР покрити цю катастрофу великими доставками советського зерна. Китайці взяли на себе трудне завдання посередництва серед польських комуністів, щоб ті визнали правильним московський погром мадярської революції й дали моральну й політичну підтримку московським ставленникам у Будапешті з "уряду" Кадара.

Після 4-денного перебування в Москві, в часі якого китайці перевели спільні розмови з Кадаром і советськими вождями, китайська делегація поїхала до Польщі і Угорщини, а вернувшись назад у Москву, оголосила 18 січня Спільну советсько-китайську декларацію.

По змісту Деклярація є повторенням приготованого московськими комуністами шаблону, за яким вину за завалення міжнародного відпругнення - перекидається на "імперіялістичні агресивні кола", ствер-

джується поразку англо-французько-ізраельського "імперіялізму" в Єгипті й використання опорожненого місця Америкою, засуджується доктрину Айзенгавера. Всупереч цій доктрині обидва уряди "готові продовжувати подавати необхідну підтримку народам Середнього і Близького Сходу", тобто готові навмисне продовжувати там політику загострення, зокрема ще й тим, що "обидва уряди рішуче виступають проти ... передачі Суецького каналу під міжнародний контроль". Також вони будуть підтримувати різні заклоти серед народів Азії, Африки і Латинської Америки під пропагандивною маскою опіки над боротьбою за національну незалежність і економічну самостійність тих народів від колоніалізму.

Похваливши ССРСР за погром мадярського народу словами, що: "Радянський Союз виконав свій інтернаціональний обов'язок перед трудящими Угорщини та інших соціалістичних країн, що у найвищій мірі відповідає інтересам захисту миру в усьому світі", Декларація стверджує, що "імперіалістичні агресивні блоки" далі посилюють про-водити "підрибку діяльність в соціалістичних країнах" "проти Радянського Союзу, проти комунізму", щоб "роз'єднати соціалістичні країни". Це значить, що в тих країнах обидва партнери сподіваються дальших протимосковських і протикомуністичних заворушень населення. Тому погрожують, що "будь-які провокаційні дії" тобто виступи мас, "зустрінуть найрішучішу відсіч". Що цій відсічі-погрозі Китай наче би мав якоюсь мірою допомагати, виходило б з попередньої дуже загальникової фрази: "Перед лицем цих замірів необхідно бути пильними. Рад.Союз і Китай зв'язані з усіма соціалістичними країнами ... зобов'язаннями про взаємну допомогу". Але перніше, що допомога ця має характер пропагандивно-морального залякування майбутніх бунтарів мільйоновими масами китайців, подібно, як у часі суецького конфлікту була роблена невдала спроба залякувати Англію і Францію висилкою чверть мільйона китайських "добровольців" у Єгипет.

Обидва уряди задоволені з себе, що політику співіснування вони спирають на основі п'яти принципів і закидають Америці, що вона перешкоджає здійсненню політику коекзистенції по відношенні до ССРСР, а особливо до Китаю. Вони бажають китайсько-японської нормалізації відносин і зміцнення співробітництва між Японією, ССРСР і Китаєм.

Вони підтримуватимуть "об'єднання" на комуністичний лад Німеччини, Кореї і В'єтнаму, тобто анексію некомуністичних частин тих країн.

Щодо розброєння, обидві держави готові в заміну за розв'язання Північно-атлантийського Пакту погодитися розв'язати Варшавський Пакт і заступити їх договором про колективну безпеку в Європі, а в Азії купити за ліквідацію Багдадського Пакту розв'язання Манільського Пакту і заступити їх "договором про колективний мир в районі Азії і Тихого Океану".

Почуваючи себе zagrożеними "провокаційною діяльністю проти соціалістичних країн", обидва уряди закликають "до тісної єдності і дружнього співробітництва" тих країн. Це головний тон Декларації. Єдність має спиратися на принципах "пролетарського інтернаціоналізму". "Соціалістичні країни є незалежними і суверенними державами" - успокоює Декларація -, взаємини між ними будуються на "національній рівноправності". Але "ці відносини підпорядковані найвищим інтересам". Що таке ці "найвищі інтереси"? Закріплення соціалізму в країнах, боротьба проти імперіялізму /очевидно, немосковського і некитайського/ і спільна боротьба за комунізм. Виходить, що супроти таких "найвищих інтересів", національні інтереси "рівноправних держав" є інтересами нижчої категорії. Будемо слідкувати і відносити, як довго комуністичний Китай буде в своїй власній політич-

ній практиці застосовувати цей поділ на "найвищі" і нижчі інтереси. Виглядає, що обидві сторони визнавши, що для них "найвищим інтернаціональним обов'язком є зміцнення єдності соціалістичних країн", уважають себе жандармами, що мають допильновувати, чи другі "дружні" народи не виломлюються з соціалістичної дружби в ім'я "нижчих" національних інтересів.

Обидва партнери розуміють, що смертельна небезпека комуністичній системі панування над народами загрожує від націоналізму, але щоб не було паніки, вони стараються злегковажити небезпеку таким реченням: "Підступні заміри імперіялістів використати шовінізм, вузько-націоналістичні почуття і деякі пережитки національної неприязні для підризу і розколу єдності соціалістичних країн у кінцевому підсумку слід вважати марними."

Деклярація вважає, що "між соціалістичними країнами немає і не було корінних суперечностей і зіткнень", а те що було, то були лише "деякі помилки і хиби, проте вони тепер переборюються і ліквідуються". Вони не можуть затьмити основного, тобто взаємодопомоги і співробітництва між ними. Помилки можна розв'язувати повністю консультаціями і товариськими обговореннями – заспокоює Деклярація.

Але світ бачив на прикладі Угорщини, як помилки і хиби "переборювалися і ліквідувалися" шляхом "взаємодопомоги і співробітництва" советських танків і до яких наслідків довели мадярських трудящих "щирі консультації і товариські обговорення" советських дорадників урядові Кадара.

Деклярація закінчується заспокоюючою пригадкою, що нема, мовляв, сателітам чого боятися, бо існують два документи /Деклярація Сов.Уряду від 30.10.1956 та Заява Китайського Уряду від 1.11.1956 в тій справі/ про те, що посилення єдності сателітів має бути побудоване "на основі повної рівноправності, поважання територіальної цілісності, державної незалежності та суверенітету і взаємного невтручання у внутрішні справи".

Слова гарні, але їх сателіти чули і захоплювалися ними, читаючи Деклярацію Сов.Уряду проголошену два дні перед насильним вмаршем нових погромницьких советських військ на Мадярщину.

В суперечності фактів і слів лежить уся слабкість не лише цього пропагандивного паперу, що має назву Спільна Деклярація, але слабкість усієї післяжовтневої пропаганди, яка є фабрикована в Москві.

/Цитати з "Рад.Укр." 19.1.1957/

СПІЛЬНА СОВЕТСЬКО-ЧЕХОСЛОВАЦЬКА ДЕКЛЯРАЦІЯ

Делегація ЧСР вела в Москві від 25 до 29 січня переговори з делегацією ССРСР, про які оголошено 29 січня Спільну Деклярацію широких розмірів, переповнену пропагандивною фразеологією. Вибираємо з неї головні думки.

І. Головним завданням обох сторін є сприяти "всесірному згуртуванню сил соціалістичного табору". "Марксистсько-ленінські принципи будівництва соціалізму є спільними для всіх соціалістичних країн, хоч застосування цих принципів повинно безперечно відповідати конкретним умовам розвитку окремих держав. Між корінними інтересами окремих соціалістичних країн і інтересам всієї світової соціалістичної системи існує цілковита єдність. Поглиблення і розширення співробітництва та взаємодопомоги між ними зміцнює також свободу, незалежність, суверенітет і безпеку кожної окремої країни, сприяє їх розквіту і підвищенню життєвого рівня їх народів".

За цим слідує великі похвали в бік ССРСР, який врятував в часі війни народи від фашизму, є прикладом до наслідування, перешкодою агресорам розплатити війну і т.п.

2. Ствердження, що коєкзистенція закінчилася міжнародними загостреннями, і що вину за те поносить не напад ССРСР на Мадярщину, але "імперіалістичні кола", це твердження є "підмуроване" довгою низкою відомих пропагандивних закидів у бік Заходу. В угорській справі чехи не лише хвалять ССРСР за погром і "рятівництво", але висловлюють "свою цілковиту солідарність з діями Радянського Союзу...", який самовіддано виконав свої союзницькі зобов'язання та інтернаціональний обов'язок".

Обидві сторони є готові розширити політичні, економічні і культурні зв'язки з країнами Близького Сходу, ніби то не знаючи, що це посилює конфлікти.

3. Нарікаючи, що Захід не приймає советських пропозицій в справі розброєння, чехи бояться німецького "мілітаризму", вважаючи, що Німеччина буде "головною ударною силою" і небезпекою особливо для її сусідів. Обидві сторони "докладуть усіх зусиль, щоб не допустити відродження німецького мілітаризму". Вони підтримуватимуть уряд Східної Німеччини в його зусиллях збільшити всю Німеччину. Стремитимуть до розв'язання військових блоків і створення системи колективної безпеки в Європі. Покищо однак рішуче зміцнюватимуть Варшавський блок, щоб зробити його "ефективним знаряддям безпеки й обороноздатності проти всякої випадковості".

Зміцнити зброєння сателітів - це конкретний висновок з довгих пропагандивних фраз про розброєння.

4. Щодо советсько-чехословацьких взаємин, вирішено укласти в цьому році відповідні угоди про кооперування промисловості, як позитивний приклад співпраці наведено плян торговельного товарообміну між ЧСР і ССРСР і намічено підвищити імпорт руди з ССРСР, обмінюватися технологічним досвідом, продавати далі чеську уранову для ССРСР по таких дешевих цінах як і досі.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

З подій в сателітних країнах

ПОЛЬСЬКИМ КОМУНІСТАМ НАБРИДЛА КОМУНІСТИЧНА БРЕХЛИВІСТЬ

Одним із симптомів банкрутства пережитої комуністичної системи є затрата притягальної сили комуністичних ідей, Маса приймає пропаганду з упередженням, недовір'ям, змужженням. Це неминучий наслідок старіння і життєвої непридатності віджилих ідеологій. Ті, хто не хоче вірити в відумирання ідей комунізму, шукають причин лиха не в самому корені, але в невмілих чи перебільшених формах і методах пропагандивної популяризації тих ідей. Звідси у советській пресі стільки алярмів про "підвищення ідейного рівня агітаторів і партійних робітників", стільки закликів проти "відірваності від конкретних питань життя", проти "абстрактності і витатоманії", тощо.

Після проголошення курсу відсталінізування відкрилася дорога до трохи свобіднішої критики того, що вважалося десятками років недоторкальними догмами, а що потім було офіційно оголошено помилкою або ошуканством. Це створило конєчність перевірки "непомільних" істин і шукання, де в джунглях комуністичної фразеології лежить правда і як її відрізнити.

Більше чверть року польські комуністи, які живуть в умовах меншого затиску думки, голосно говорять про "роки великого ошуканства" і побипаються за "перемогою правди в житті". Ми не маємо змоги навіть прикладово цитувати великої маси бистроумних статей, написаних на ту тему, тому обмежуємося наведенням змісту і ширших цитат талановито написаної статті комуніста А.Братного: "Брежнь і мільйон Талейранів". Для кращого перегляду поділяємо цю статтю на декілька частин, додаючи їм наші підзаголовки.

Залив брежні обезцінив політичні ідеї

Задовго "надуживано брежню, як політичне знаряддя. Інфляція брежні в політиці спричинила, що брежнь втратила будь-яку вартість".

Не лише міністр, пересічний громадянин знає нині, що мова слухить, щоб приховати думки. В людей існує рух спротиву проти надужитих понять і чуттєве протиставлення. Але політики цього не знають і далі уживають "у добрій вірі" понять, які давно вже затратили приписуваний їм зміст і чуттєву побудливість.

"Поняття, знеславлені сталінізмом, є на емоційному вигнанні і залишаються там доти, доки суспільна практика їх не зрогабілізує. Найвищою інстанцією є тепер практика. Щойно вона доставить теорії таку сировину, як поняття, що його зміст є згідний з дійсністю. Атже соціалізові відібрано масу таких понять. "Добровільність" - значила примус, "спонтанність" - організованість, "зрадник" - патріота, "доброполец" - відкомендинованого".

Криза недовіря до надужитих понять заломила частину знання про світ, заломила довір'я до політики.

Теорія крайньої вжитковості

"В економії існує теорія крайньої вжитковості. Каже вона, що всі товари якогось гатунку вартують стільки, скільки варта останній щойно випродукований його екземпляр. Коли напр. хтось притащить на пустиню відро води, воно матиме величезну вартість. Коли ж відер буде вже сто, кожне з них вартуватиме стільки, що сотне."

Ця теорія стосується до всіх брежливих політичних формуловок. Ступінь брежливості останньої з них вирішує про обігову вартість усіх попередніх. "Уживання брежні дуже кошовна справа. Суспільство, якого політики надуживають нею, втрачає не лише довір'я світа, воно втрачає віру навіть у правду, якщо вона походить з того самого політичного джерела."

В забріханості автор вбачає причину розчарування людей у соціалізмі. "Наша афірмація соціалізму", що корінилася в молодечих емоціях, у вірі без ніяких обгрунтувань, неповторно пропала. Для зрілих людей вернути її може з часом довір'я до інтелектуальних рацій. "Вернутися воно може лише одним шляхом, якщо правда буде скрізь прийнята, як обов'язуюча норма в політиці соціалізму."

Марксистський раціоналізм нівечить людські почуття

Це далекий шлях, бо соціалізм також і ограбив людину з багатьох почуттів. Тодішньому поколінню відібрано також багато етичних норм. "Ми зрезигнували з емоційних етичних осудів у користь "інтересу світового пролетаріату, як єдиної моральної норми." Виривано з серця улюблених авторів, бо:

"Раціоналізм марксистських економічних оцінок механічно перенесено до внутрішніх справ, внутрішніх норм людини. Виявилось, що цим способом не лише обкрадається людину, але також руйнується суспільність нівеченням вартості етичних осудів."

Кінець тайній дипломатії супроти власного народу

Один світ понять розпадається на наших очах. Але автор гадає, що разом з ним не розлітається світ ідей і емоцій соціалізму, для нього треба найти нові "імена", нові визначення. Цю роботу залишає він ідеологам і філософам. Політичний розум наказує згоду з інстинктовими етичними почуттями, державна рація вимагає спертися на правді, бо не лише в Польщі "наближається кінець тайної дипломатії супроти власного народу."

Автор вірить, що "з часом з усього соціалістичного простору зникнуть політики, які шанують брехню і фальш", бо "люди, які позять гній, добувають пугілля, виплавляють сталь, хоч і знаються на брехні, як міністр, глибоко люблять правду."

"Нова Культура" 1957.ч.2.

ПОЛЬСЬКІ ВИБОРИ 1957

Подією великого значення в комуністичному світі, подією, яка принесла з боку мас апробату жовтневому відривові від Москви, були вибори до польського Сейму дня 20 січня 1957. Цей свого рода все-народний плебісцит однієї країни, переведений в досить вільних для виборців поліційних умовах, підтвердив живучість тих самих масових тенденцій, які були розгромлені московською силою в Угорщині і які не встигли дійти до зовнішнього вияву в інших сателітних країнах.

Вислід виборів

В виборах до польського Сейму дня 20.1.57. на 17,944.081 уповноважених до голосування голосувало 16,892.213 виборців, тобто 94.14 %. Від голосування утрималося 1,052.865 виборців, тобто 5,86 %.

Важних голосів було 16,833.316, неважких 58.897.

За спільною листом Фронту Національної Єдності голосувало 16,563.314, тобто 98.40 %, проти неї - 270.002, тобто 1.60 %.

До Сейму вибрано 458 послів, один мандат /з Нового Санча/ ще не обсаджений. На поодинокі партії припадає така кількість послів:

Комуністична партія /ПЗПР/	236
Об'єднана Людова Партія /ЗСЛ/	116
Демократична Партія /СД/	39
Безпартійні	67

Послів, які формально не є комуністами, є 222 проти 236 комуністів. Незначна перевага комуністів /14 місць/ не має практичного значення, бо некомуністичні партії є заблоковані з компартією.

Вислід польських виборів є наслідком зрозуміння примусового положення Польщі, а не висловом апробати комуністичного ладу чи націонал-комуністичної програми. Маючи до вибору: або скреслити комуністів із спільних виборчих Бюлетенів і спровокувати московську масакру Польщі, або голосувати за листом комуністичного блоку партій і оминати московської масакри, польські виборці не мали фактично ніякої можливості вільного вибору.

Вони вибрали менше лиха, польських націонал-комуністів і союзні з ними партії, сподіваючися, що експерименти унезалежнювання внутрішньо-політичного і господарчого життя від московського керівництва принесе Польщі менше лиха, як пряма московська інтервенція і закріплення комуни московського зразка.

ОЦІНКА ЗНАЧЕННЯ ПОЛЬСЬКИХ ВИБОРІВ

З польських передвиборчих закликів

Гомулка:

....Значення цих виборів полягає передусім на тому, що ми будемо вибирати дорогу для Польщі

....Йдеться про те, чи народна влада матиме умови для реалізування своєї нової програми. Йдеться про те, чи демократизацію нашого життя зможемо далі поширювати, чи теж будемо змушені її затіснити....

.... Доля Польщі, її незалежності і безпеки, її розвиток і місце в світі є зв'язані з соціалістичним табором. Лише соціалістична Польща, яка скріплює свої добрі, рівноправні і приязні взаємини з приязним СРСР і країнами народної демократії та веде політику співпраці і співіснування на засадах взаємності з капіталістичними країнами -лише така Польща встоїться і розквіте. Ця програма закордонної політики є єдиною програмою існування Польщі як незалежної держави....

....Наш польський Жовтень може жити і розвиватися лише тоді, коли разом з його прихильниками будуть вибрані до Сейму всі його чолові організатори і провідники....

Єпископ Свірський:

Обов'язком кожного католика є взяти участь у голосуванні і віддати свій голос на листу Фронту Національної єдності. Не можуть бути спокійні в сумлінні ті, хто злегковажить цей обов'язок.

"Жинє Варш." 20.І.57.

Вибірчі гасла молодшої інтелігенції

Голосуючи за кандидатами Фронту Національної єдності, ми заявляємося за:

перебрання робітничою класою засобів продукції, удержаних у 1945-46 роках і переборення стану анархії в господарстві, щоб створити можливість скорішого підвищення життєвого рівня;

повалення бюрократії як суспільної верстви в Польщі і остаточну перемогу правди в нашому житті;

остаточну ліквідацію найменших подробиць допання суспільного правопорядку, яке мало місце в роках берлінської системи;

раціональну програму розвитку хліборобства, проклямовану в останній час РК робітничої і селянської партій;

політичний союз з Китаєм, СРСР, Югославією та всіма соціалістичними країнами;

приязнь і співпраця з усіма народами світу;

угрунтування тієї сфери незалежності, яку ми вибороли в жовтневих днях.

....Ми боремося тепер за забезпечення суперечній Народній Польщі належного їй господарчого значення і політичного місця в світі.

....Програш виборів підтримав би позиції доктринерів і догматиків у міжнародному робітничому русі. Позицію людей, що не бачать соціалізму поза формою його централістично-бюрократичних звироднінь. Позиції тих, що відносяться вороже до великого процесу обнови в робітничому русі....

... І навпаки, наша вирішна виборча перемога є водночас підтримкою сил комуністичної лівниці в робітничому русі в усьому світі. Тих сил, що солідаризуються з нашою боротьбою, які з надією дивляться на Польщу в переконанні, що вона буде тією країною, яка доведе, що соціалізм можна будувати в спосіб гуманістичний, людський, не знищуючи матеріально і морально мас і в спосіб, який притягне до цієї ідеї робітничу класу всієї Європи."

"По prostu" 13.I.57.

Югославські відгуки на вибори

Польський революційний Жовтень - пише щоденник "Політика" - здобув славу перемогу в виборах до Сейму... Вибори є вирішною перемогою політики суверенності, соціалізму і демократії, політики Владислава Гомулки.

Весь світ переконався, що Польща прагне розвиватися далі як держава соціалістична, демократична і незалежна та що в тому розвитку шукає шляху, який найбільше їй відповідає..

Перемога в недільних виборах є не лише перемогою Польщі, але також перемогою справи світового соціалізму. Значення цієї перемоги будемо могли оцінити щойно через кілька років.

"Жинє Варш." 23.I.57.

Італійські комуністи

Генеральний секретар італійської КП П.Толіяті в гратуляційній телеграмі Гомулці висловив такий погляд:

"Ця перемога підтверджує понад усякий сумнів правильність Вашої політики. Бажаємо ПЗРПартії і Вам особисто щораз більших успіхів у справі будівництва демократичної і соціалістичної Польщі.

Москва коментує

Вибори вимовно свідчать - пишуть московські "Известия" -, що польський нарід не піддався демагогічним впливам і підтримує політику будівництва соціалізму, визначену Польською З'єдиненою Робітничою Партією.

Вибори виявили також, що більшість польського народу рішуче висказується за політикою приятні з СССР та іншими соціалістичними країнами.

"Приязнь", або масакра - це була дилема польських виборців.

Польські голоси про вислід виборів

Свідомість небезпеки московської масакри

Вибори були "баталією не лише за здійснення демократичних і соціалістичних постулатів у нашому житті, але також за біологічне існування народу, за збереження польської державності.... Це баталія по суті не лише суспільного, але теж і національного характеру."

"Жинє Варш." 2.I.57.

Перший крок розумом визначеної свободи

"Політичний розум в Польщі, країні гарячих голів, загалом рідка... - пише Л.Бартельський. Поляки в світовій opinio, не віднині твореній, не синонім людей, що саме в політиці керуються відруками чи жестами та по суті фальшиво зрозумілими вартостями, за що треба було платити дійсністю. Цей рахунок назагал завжди виходив в нашу некористь... Старий Бісмарк, посілости якого перейшли іронією долі на нашу власність, кепкував з нас, насміхаючися, що поляки є поетами в політиці, і політиками в поезії. Жовтень заперечив цьому. Не був це жест, але акт політичної відваги, підтриманий розумом. Ми здобулися на розумну вільність у політичному акті, який приніс нам вперше признання в світі..." Майбутнє бачить автор "в розумній вільності, границі якої ми самі собі визначаємо. Від нас самих залежить і їх розширювання. Першим кроком до цього є участь у виборах. Вона стверджує єдність народу в виборі шляху."

"Нова Культура" 20.І.57.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

В Союзі

СІЧНЕВІ ГАСТРОЛІ ПАРТІЙНИХ ВОЖДІВ ПО СССР

В січні місяці 1957 р. майже всі члени Президії та секретарі ЦК КПСС гастролювали по СССР, нагороджуючи "самостійні" республіки, краї та області черговими московськими бляшками і орденами Леніна.

12 січня Хрущов прибув до Ташкенту /Узбекистан/, а Ворошилов - до Алма-Ати /Казахстан/; 15.І. Хрущов прибув до Фрунзе /Киргизія/; 18.І. до Челябінської області прибув О.Арістов, до Омської - Л.Брежнев, а 17.І. до Воронізької прилетів Ворошилов. 19 січня до Туркменії прибув А.Мікоян, до Таджикистану /Сталінабад/ Булганін, а до Алтайського краю М.Беляєв. 21.І. до Красноярського краю прилетів літаком Л.Каганович, а до Чкаловської області - Г.Маленков. В цей час Суслєв пригнався до Саратову, а Поспєлов - до Курську. Лише не гастролювали по СССР Первухін та Сабуров. Вони напевно були затруднені підготовкою до сесії Верховної Ради СССР, яка розпочалася 5 лютого ц.р.

Формальною причиною "гасання" вождів по СССР було вручення республікам, краям та областям орденів Леніна, якими вони нагороджені за "успіхи в сільському господарстві" в минулому та попередніх роках. Але галас і крик в советській пресі з приводу вручення орденів свідчить про те, що на грудневому пленумі ЦК КПСС в 1956 р. було ухвалено піддурювати московськими бляшанками-цяцьками не тільки окремих осіб - передовиків та новаторів, але вже цілі республіки та області. Очевидно, що психологічний розрахунок ЦК КПСС дуже примітивний: нагороджуючи ту чи іншу область орденом, сплутати її так, щоб вона не дозволяла "обесчестити" честь ордена "великого" Леніна. Про це Хрущов на мітингу в м.Фрунзе сказав так: "Всі нагороджені орденом Леніна республіки, я думаю, нагороджені правильно. Давайте розглядати ці нагороди в першу чергу як нагороди за те, що вже було зроблено, а в більшості за те, що буде зроблено." Майже те саме сказав в своїй промові і Булганін в Сталінабаді. Він між іншим в своїй промові уколів такі республіки як Азербайджан та Вірменія. "Ці республіки ще не заслужили нашої нагороди - сказав він, - але ми маємо надію, що ми в найближчому часі приїдемо до них гостити також з орденами Леніна для тих республік."

Всі промови гастролерів за змістом були майже ідентичні. Вони були присвячені вислідам виконання плянів в минулому році, спеціально в галузі сільського господарства, а також наголошували "важливість" рішень грудневого пленуму та змальовували стан СРСР на міжнародному підтинку.

Про висліди минулого року Булганін в Сталінабаді сказав дуже стримано, що СРСР 1956 рік закінчив з "незлыми господарськими досягненнями". Щодо "успіхів" сільського господарства всі гастролери підкреслювали, що минулий рік не був "переломним", а таким напевно буде наступний - 1957.

Дуже багато говорилося, що в минулому році Москва зуміла заготовити та закупити для держави 3 мільярди 300 мільйонів пудів хліба - на 1 млрд. більше, ніж було заготовлено у минулі роки. Але про кількість валового збору урожаю, так само як і в минулі роки, Москва ніяких відомостей не оголошує. Очевидно, що хліба заготовлено більше, ніж в минулому 1955 році лише тому, що жакливим напруженням сил запрягненим на цілину поневоленого неросійського населення, штурмовщиною, мобілізуванням робітників та службовців, притягненням до праці на жнивах шкільної і дошкільної молоді /підлітків/ "опановано" 35 млн. 500 тис га цілини і перелогів. Вилучення з промисловості великої кількості /навіть тимчасово/ робочої сили для розор'ювання і збирання урожаїв на цілині, від'ємно позначилося на виконанні плянів промисловістю, що й стало однією з причин недовиконання плянів вугільною, металургійною, цементовою та лісною промисловістю і по новому будівництву. Але, коли приглянутись докладніше до показників виконання плянів в 1956 р., переконаємося, що 2 мільярди пудів хліба дали державі новоорганізовані радгоспи та колгоспи на цілиних землях, а радгоспи та колгоспи, які існували до 1953-54 рр. і давали державі до 2.2 млрд. пудів, в минулому році дали тільки 1.3-1.4 млрд. пудів. Це свідчить, що ніякого піднесення в старих колгоспах та радгоспах в галузі урожаїв не відбулося.

Отже збільшення хлібозаготівель в 1956 р. на 1 млрд. пудів не розв'яже недостаток хліба в СРСР для її населення. Що ж торкається України, треба ствердити, що в 1956 р., якщо там не був неврожай, так був великий недорід. Про це навіть сказав в промові Каганович, звинувачуючи в недороді кліматичні умовини минулого року. Але з України Москва стягла весь хліб, який належав їй згідно пляну, навіть посиливши ще більше, ніж в 1955 році, державні закупи хліба. Таким чином можна з певністю твердити, що не зважаючи на всі ухвали, постанови і заходи про витягнення сільського господарства СРСР з економічної кризи, воно і далі залишається в сліпій вулиці. Це можна підтвердити словами Кагановича на мітингу в Красноярську: "Грудневий пленум дав директиви для шостого п'ятирічного пляну, щоб так розподілити ресурси, які б забезпечуючи переважний розвиток тяжкої промисловості, нарешті створили б круте піднесення виробництва всіх сільсько-господарських продуктів, щоб тим самим досягти підвищення матеріального і культурного рівня працюючих СРСР."

Отже січневі гастролі московських вождів по СРСР були спрямовані до того, щоб знайти нарешті якісь шляхи, якими б воно витягло підсоветське сільське господарство з перманентної кризи. Одним з таких шляхів партійне керівництво вибрало "зустрічі з народом" та прикрашення його московськими мідними блискучими бляшками-орденами Леніна.

ЖИТЛОВА КРИЗА В ССРСР

Нова метода російської панщини

Грудневий пленум ЦК КПСС 1956 р. ствердив, що забезпечення населення житловими мешканнями в ССРСР не тільки треба вважати незадовільним, але також і те, що житлова криза, замість злагіднення, щороку більше загострюється. На 20-му з'їзді партії Хрущов в своїй доповіді дуже багато обіцяв підсоветському населенню поліпшити на решті його житлові умови вже в перший рік шостої п'ятирічки. Але виявилось, що всі його обіцянки стали тільки паперовими, а населення як жило без даху над головою, так живе і далі.

Згідно повідомлення ЦСУ ССРСР про виконання плану за 1956 р., житлове будівництво не виконало плану на 3 млн. кв. метрів.

До цього часу ні в однім великому місті ССРСР, а навіть і в самій Москві ще не досягнуто тієї норми житлової площі на душу населення, яка існувала навіть за часів НЕП-у. В більшості великих міст, напр. в Києві, Харкові, Одесі, Дніпропетровську, Ворошиловграді, Миколаєві, Ростові на Дону, Тбілісі, Ташкенті та в інших, супроти 1926 року, а навіть і супроти 1940 року, досягнута норма житлової площі різко зменшилася. Більшість населення мешкає в "тимчасових" халупах по 5-10 років, в гуртожитках, переповнених квартирах, а в Києві, Харкові, Одесі та на Донбасі, робочі живуть десятками років в звичайних дерев'яних бараках і не тимчасово, а таки постійно. За повідомленням ЦСУ 1.2.57 р. за 1956 р. в ССРСР було збудовано 36 млн. метрів житлової площі. Якщо підрахувати, згідно минулорічних повідомлень ЦСУ, всю житлову площу в ССРСР, вона дорівнює 383 млн. кв. мтр., або 4,1 кв. мтр. на душу міського населення. За повідомленням ЦСУ ССРСР та збірника "Народное Хозяйство" за 1956 р., міське населення в ССРСР на 1 січня 1957 р. дорівнює 88 млн.

Ще на 20-му з'їзді компартії Хрущов підкреслив, що темпи будівництва житлової площі дуже поважно відстають від збільшення населення в містах та промислових центрах. За його пропозицією, щоб злагіднити кризу на житла у великих містах, треба обмежувати зростання населення в таких містах, як Київ, Харків, Москва, Ленінград та в інших шляхом заборони жити в них особам, що прибувають з інших районів ССРСР. Така хрущовська пропозиція має свою мету: москалі насилаються з Московщини центральними російськими установами згідно плану русифікації на Україну в "плановому порядку". В Києві, Харкові, на Донбасі чи в іншому великому українському місті вони негайно одержують для себе не тільки дозвіл на замешкання в місті, але і саме мешкання. Але, коли до рідного для українців Києва або Харкова на власне бажання прибувають українці, вони рахуються "зайдами" і міліція не тільки викидає їх з міста, але навіть має право, як порушника "паспортного режиму" без суду і слідства ув'язнити на 3 роки до концтаборів.

Але чи тим самим злагідниться житлова криза в ССРСР?

Справа не в "пришломому" елементі, а в самій советській системі та в її "большом строительстве", яка ніколи не розв'яже житлової кризи. Головною причиною є те, що вся житлова площа в ССРСР удержавлена, а розуміння "великого" або "малого" будівництва дуже відносне. Висліди житлового будівництва визначаються не механічними беззмістовними підрахунками про кількість збудованої площі та не оголошенням його советською пропагандою "великим", а відповідною до нього кількістю людей, що потребують житлову площу. Якщо згідно плану шостої п'ятирічки, а про те говорив Хрущов, в 1960 р. буде в ССРСР збудовано додатково 205 млн. кв. мтр. житлової площі, загальною кількістю її дорівнюватиме 584 млн. кв. метр., а на душу міського

населення припадатиме приблизно 5.6 кв.мтр. Така кількість також не злагіднить житлової кризи в ССРСР. Хоч в повідомленні ЦСУ Москва й вихваляється бурхливим зростанням житлової площі, але якщо воно весь час підстає від потреб населення в мешканнях, це свідчить, що обсяг праць по житловому будівництву цілком незадовільний. Очевидно, що законами, указами та різними постановами можна штучно обмежити розвиток промисловості в старих містах та перенаселених областях, а тим самим і зменшити приплив робочої сили з інших сторін, але під того загально в ССРСР житлова криза не зменшиться, лише центри її частинно пересунуться з одного місця до другого. Зрештою, де більше сьогодні потрібно промислової робочої сили - в Києві, чи у с.Вишеньки, в Полтаві, чи в с.Івашківці /Полтавської області/? Але, якщо у Вишеньках чи в Івашківці буде розвиватися промисловість, там також треба буде задовільнити робочу силу житловими мешканнями. Крім того, з советської преси можна вчитати, що в сільських місцевостях ССРСР також існує дуже тяжка житлова криза, як наслідок світової війни, хоч про розміри її ані ЦСУ, ані ЦК КПСС нічого не повідомляють, намагаючись тим самим обманити все підсоветське населення про дійсні розміри житлової кризи в ССРСР.

Справа не тільки в тому, що плани житлового будівництва в ССРСР дуже мізерні і не відповідні дійсним потребам міського населення, але і в тому, що навіть ті мізерні плани не виконуються. Виходить, що підтримування в ССРСР житлової кризи, це свідомо політика компартії, щоб ожебрачувати і поневолювати підсоветське робітництво. Коли для порівняння взяти хоч би Західну Німеччину, можна сьогодні вже ствердити, що на протязі II років по війні житлова криза майже вже ліквідується, а Німеччина була набагато більше зруйнована, ніж ССРСР. На кінець 1955 р. міське населення ССРСР потребувало, згідно советських норм забезпечення, 861.1 млн.кв.мтр. житлової площі, в 1956 р. 880 млн.кв.мтр.. Весь міський житловий фонд ССРСР в 1955 р. дорівнював лише 347 млн.кв.мтр., а на кінець 1956 р., якщо вірити повідомленню ЦСУ, 383 млн.кв.мтр.. Згідно державних норм житлової площі на одну душу населення /10 кв.мтр./, щоб задовільнити міське населення житлами ССРСР вже мусить мати на 497 млн.кв.мтр. більше, ніж сучасна її дійсна кількість. З того виходить, що населення мусить задовільнятися тільки гарними обіцянками партійних заправил про потребу задовільнити житловими мешканнями працююче населення, а практично в експлуатації передається половина, або можливо три чверти житлової площі передбаченої планом будівництва на рік. Фактично скільки передається, усталити дуже тяжко, бо Москва навіть розміри житлової площі тримає в таємниці. Таким чином з року на рік житлова криза в ССРСР щоразу більше загострюється, що змушений був навіть вже ствердити і грудневий пленум ЦК КПСС. Згідно повідомлення ЦСУ, шахтарі, будівельники, водники, текстильники, металюрги та інші робітники в 1956 р. знову не одержали обіцяних ЦК КПСС мільйонів кв. метрів житлової площі. Не одержали вони і в минулих роках. Фактично до 300 тис. осіб підсоветського населення, через недовиконання 3-х млн.кв.мтр. житлового будівництва, не одержали в 1956 р. належних їм мешкань.

Якщо Хрущов рекомендував обмежити розвиток промисловості в старих перенаселених містах, щоб розв'язати житлову кризу, це зовсім не змінє її стану в нових місцях розвитку промисловості. "Казахстанська Правда" 4.I.1957 року писала, що за II місяців 1956 р. план будівництва житлових мешкань в Казахстані виконано тільки на 57 %, в той час, коли Казахстан є тепер центром партійної уваги, як цілинні землі, місця для запропорення неросійського населення та райони нового промислового розвитку. Щоб знайти виправдання житловій кризі в ССРСР ЦК КПСС повідомленням ЦСУ звинувачує в тому в першу чергу будівельних робітників, нацьковуючи на них інше робітництво." Призначені на житлове будівництво кредити, - пише в пові-

домленню ЦСУ, - не використовуються. Не вистачає будівельних матеріалів, відчувається гострий брак робочої сили, існуючу робочу силу без кінця перекидається поза планом з одного будівництва на інше... Будівельна механізація використовується дуже зле, переважна більшість трудовіткої праці не механізована, на будівництвах велика плинність робочої сили, процеси праці не організовані, після закінчення будівництва великих житлових будинків вони мають багато недовиконаних до кінця робіт..." В ньому всьому винні будівельні робітники та керівництво, але не "мудрий" ЦК КПСС!

Щоб якось зладити житлову кризу ЦК КПСС в кінці 1956 р. започаткував в СРСР уцілення площі різних міністерських установ та державних будинків, заселяючи її "злишки" робітничими родинами. Сучасна советська промисловість, так само як і за царських часів, переважно розташована в приміських околицях великих міст. Отже навколо них мешкає в більшості тепер на приміських околицях і робітництво. Зате найкращі ділянки центрів міста забудовані советськими міністерськими та партійними установами, де живуть партійні вельможі і советські бюрократи. І коли советська пропаганда твердить, що в довоєнні часи в центрах міста житлова площа була замешкана капіталістами та фабрикантами, постає питання, - а хто ж тепер мешкає в центрах того чи іншого великого міста? Робітництво чи советська буржуазія?

Започаткував також ЦК КПСС і нову кампанію, охрещену партією: "власними руками будувати державні житлові мешкання". Започаткована вона була "старшим братом" в Москві. Хоч про неї ЦСУ в своєму повідомленні за 1956 рік ще нічого не написало, але в 1957 році напевно про те оголосить, як про "нову ініціативу" підсоветського робітництва, "надхненого мудрою" компартією, щоб "гідно-зустріти" 40-і роковини жовтневого перевороту в Кремлі. Зміст нової кампанії полягає в тому, що робітники, після своєї основної праці на підприємстві, в шахті, фабриці чи транспорті, замість відпочинку, гоняться партійними наглядачами та профспілками до праці на будівництво житлових будинків при тому підприємстві, на якому вони стало працюють. Очевидно, що все це відбувається цілком "добровільно". Нову ініціативу, за наказом з Москви, підхопило /?/ донбаське робітництво шахт, дніпропетровські та криворізькі металюрги і інші робітники України. Газета "Советская Россия" 27.1.57 р. пише, що в "нову ініціативу московського машинобудівельного заводу - власними руками будувати державні житлові дома, - з великим захопленням вмикаються всі робітники підприємств СРСР, щоб гідно зустріти 40-і роковини жовтневої революції." Це ніби дає право таким робітникам позачергово одержати в новозбудованому домі житло. Очевидно, що така ініціатива державі дуже вигідна, бо: робоча сила визискується більше ніж подвійно; будівництво забезпечується потрібною робочою силою, без притягнення її зі сторони; дуже зменшується її плинність; заощаджуються державні фінанси, бо робітництву за працю на будівництві нараховується зарплата як за звичайні, але не як за поверхнормові робочі години. Газети пишуть, що робітники ніби теж дуже задоволені, бо вони впевнені, що позачергово одержать житлові мешкання, а також і тим, що мають змогу збільшити власну заробітну платню. Це знову ж таки в свідченням величезної житлової кризи в СРСР, жалюгідного матеріального стану підсоветського робітництва, як також і жахливим порушенням навіть советських законів про працю. В советських газетах неодноразово вичитуємо ухвали ВЦПС /Всесоюзної Ради Профспілок/ про заборону притягати робітників до поверхнормової праці, порушувати час відпочинку, використовувати робітництво не по спеціальності. Однак за наказом комуністичної партії советським законом можна вертати на всі боки. Формально робітників поверхнормово працювати ніхто ніби не примушує, вони йдуть на будівництво "добровільно". Советські профспілки не тільки не протестують проти такої "народної ініціативи", але навпаки - підтримують її.

В січні та лютому місяцях 1957 року в советських газетах загострено також питання "ентузіазму самозабудівників". Навіть пишеться про якісь "самозабудівні" традиції. Писала про те і "Правда України" 22.12.1956 р. Виявляється, що на Черкаській фабриці музичних інструментів "вже давно існує чудова традиція: кожного разу в будівництві беруть участь і постійні робітники фабрики." "Правда України" писала, що майбутні мешканці 28-ми нових квартир та інші робітники будують по 4 години кожний. На деяких підприємствах адміністрація "йдучи на зустріч бажанням працюючих" навіть щоденно звільняє частину робітництва дотерміново від основної праці на декілька годин для будівництва житлових мешкань власними руками. Доки що колективне керівництво на таку "ініціативу" дивиться крізь пальці. Однак треба передбачити, що згодом, коли для Москви потреба в такій ініціативі промине, вона заборонить її, посилячись на потребу в першу чергу виконати виробничі плани підприємств, а не розв'язувати "власними руками" житлову кризу.

Але чому ЦК КПСС тепер спеціально пропагує "будувати власними руками державні житлові будинки", а не пропагує будувати власними силами одноосібні будинки - приватну власність робітника? Компартія завжди косо дивилася на приватновласницькі інтереси населення СРСР, бо вони протирічать засадничому московському принципові колективізму советсько-російської системи. Тільки через те, що повсюдна житлова криза в СРСР була настільки велика, що російська червона влада не в силі була навіть задовільнити її частково, а також розпочати в більшому засязі житлове будівництво, ЦК КПСС змушений був тимчасово миритися з "приватновласницькими інстинктами" підсоветського населення, дозволяючи йому будувати власні одноосібні житлові мешкання.

Згідно збірника ЦСУ "Народное Хозяйство" за 1956 р. з 154 млн. кв.метр. житлової площі, збудованої в СРСР протягом п'ятої п'ятирічки, 38.8 млн.кв.метр. /25 %/ в селищах міського значення належить до приватної власності робітництва. До 1 млн. родин підсоветського робітництва оселилося на протязі 5-ї п'ятирічки у власноручно збудованих домах. Цікавим є і те, що власників приватних будинків серед комуністів нараховується більше, ніж серед робітництва. Комуніст має всі 100 % можливості придбати без особливих труднощів, ніж робітник, будівельні матеріали, площу для забудови, кредити від держави, а навіть і робочу силу за рахунок підприємства. Майже непереможні труднощі зліквідувати одним "махом" приватновласницькі інстинкти" і змусили ЦК КПСС започаткувати фальшиву нову кампанію "будувати своїми руками державну власність". Тим самим темпи будівництва державного житлового фонду прискіпляються, індивідуальне будівництво обмежуватиметься, а удержавлений житловий фонд поступово збільшуватиметься. Очевидно, що для індивідуально-приватних забудівників поступово зменшуватимуться і фонди будівельних матеріалів, кредити в банках, одержання площ для забудови і т.д.

Отже нова метода "будувати власними руками державні житлові будинки" є своєрідною російською панщиною, яка в умовах советського режиму набрала інших форм, ніж бувша панщина за часів царської Росії. Вона є продовженням ленінських суботників та недільників, які ще й до цього часу в СРСР застосовуються.

Тільки так можна розшифровувати повідомлення ЦСУ 1.2.1957 р. про успіхи в розвигковій пляну державного господарства СРСР, а зокрема в галузі житлового будівництва на протязі 1956 року.

Житлові відносини в Російській СФСР

... Житловий фонд міст та робітничих селищ РСФСР за п'ятиріччя збільшився на 27 %. Житлова площа, яка має водотяги збільшилася на 39 %, каналізація - на 42 %, центральне опалення - на 76 %. За п'яту п'ятирічку переведені великі праці по благоустрою міст та робітничих селищ. Збудовано і реконструйовано для комунальних потреб водотяги в 71 містах, каналізацію - в 48 містах. Наново організовано трамвайне сполучення в Ульяновську, Новочеркаську, Ангартську та Красноутирську, запроваджено тролейбусне сполучення в Володимирі, Тамбові, Саратові, Чкалові, Омську. У п'ятій п'ятирічці 27 міст РСФСР одержали газ для побутових потреб та комунальних підприємств. Число газифікованих квартир виросло у два рази, а відпуск газу споживачам за роки п'ятої п'ятирічки збільшився у 3 рази. ... На житлове, культурно-побутове та комунальне будівництво в 1955 році міністерствами, установами та місцевими радами було витрачено до 20 млн. карбованців, або майже 24 % всіх капіталовкладень в народне господарство РСФСР..."

... Але не зважаючи на такі величезні капіталовкладення ... багато міст знаходиться в занедбаному стані, а середники, які були асигновані на їхній благоустрій, використовуються зле. Керівники місцевих партійних та советських органів не завжди виявляли потрібну ініціативу в розвитку міського будівництва."

"Правда" 30.6.1956 р.

НОВІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ, УКАЗИ І ЗАКони

Відпустки для вагітних матерей

Верховна Рада СРСР указом від 28.3.56. збільшила час відпусток для вагітних жінок з 77 до 112 календарних днів, установивши тривалість відпустки 56 днів до родів і 56 днів після родів.

Для ненормальних родів або народження двох і більше дітей відпустка після родів триває 70 днів.

/"Рад.Укр." 27.3.1956/

Скорочення робочого дня

Указом Верховної Ради СРСР від 26.5.1956 скорочено робочий день для 16-18 річних робітників і службовців на 6-годинний.

/"Рад.Укр." 29.5.1956/

Плянова конфіскація худоби

Рада Міністрів винесла дня 27.8.56 постанову про міри боротьби з витратами державних фондів хліба, який немов би скормлюється худобою, ухвалюється конфіскація худоби у робітників та службовців.

"Надати право міністерствам союзних республік забороняти з санітарних причин тримати худобу у приватній власності населенням міста. Зобов'язати міністерство радгоспів організувати покупку корів та телиць у мешканців міст. Запровадити грошовий податок і обов'язкові поставки молока на громадян - власників скоту, крім колгоспників, які живуть в містах. Установити грошову кару за скормлю-

вання хліба, муки, крупи та інших продуктів на власників скоту. Кару стягати міліції."

Очевидно, що в разі неспроможності сплатити грошову кару, міліція буде "продавати" корови по такій ціні, щоб якраз її вистачило для покриття карі. Купуватимуть радгоспи, колгоспи та державні підприємства.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Україна під московською окупацією

ВСІ СИЛИ І ТАЛАНТ УКРАЇНСЬКИХ ПРАЦІВНИКІВ ТЕАТРУ І МИСТЕЦТВА НА СЛУЖБУ ПАРТІЇ

/З республіканської наради/

З початком січня відбулася в Києві республіканська нарада працівників театру і мистецтва. В ній взяло участь понад 1000 осіб, а саме: начальники обласних управлінь культури; директори, режисери, диригенти, артисти і художники театрів; драматурги; композитори і театральні критики.

Доповідь про стан театрального мистецтва на Україні мав Р.В. Бабійчук, міністр культури УРСР. Приявні на нараді були М.С.Гречуха, заступник Голови Ради Міністрів УРСР, та С.В.Червоненко, секретар ЦК КП України. Інспектором на нараді від "старших братів" був М.О. Михайлов, міністр культури СРСР.

З нагоди наради було видане відповідне звернення, написане в незмінному тоні старого догматизму. Програмою дальшого розвитку радянської літератури і мистецтва оголошено те саме, що завжди: вірну службу письменників і мистців настановам партії, "виховання наших людей у комуністичному дусі", зокрема виховання молоді "в дусі пролетарського інтернаціоналізму, радянського патріотизму." Знаючи, що повторювання тієї самої ідеологічної січки занадто набридло творчим працівникам, "Звернення" накликає їх до вірності: "Вірність марксизмові-ленінізмові, партійності в літературі і мистецтві, вірність принципам пролетарського інтернаціоналізму й ідеї дружби народів - ось той фундамент, на якому" мали б стояти українські діячі культури. Заклик до вірності конечний, бо ідеологічний фундамент в останньому часі загрозливо тріщить.

Щодо мистецьких напрямків, то вони після "демократизації" і відсталінізування далі заборонені. Обов'язує далі той самий казбонний метод соціалістичного реалізму в усіх ділянках творчості, проти якого талановиті творці вже близько 40 років бунтуються і роблять "ухили", або перестають творити. З цієї казбонщиною починає відкрито зривати частина сміливіших мистців і письменників у сусідній Польщі, слушно кепкуючи, що соцреалізм це прикривання дійсності прикрасами. Окремі спроби покінчити з казбонщиною були й у СРСР. В "Зверненні" читаємо:

"Останнім часом в окремих журналах /"Новий мир" і "Вопросы философии" та ін./ були спроби ревізувати рішення нашої партії в питаннях літератури й мистецтва, вульгаризувати принципи соцреалізму, мали місце прагнення нігілістично закреслити досягнення і успіхи в розвитку радянської літератури і мистецтва."

Соцреалізм має вести класову боротьбу на ідеологічному фронті проти пічно живущих і непереборних за всі роки большевицької диктатури "відкритих і замаскованих порогів соціалістичної агентури в літературі і мистецтві, проти реакційних течій: формалізму, натуралізму і т.д."

Біда лише в тому, що "духовні запити, естетичні вимоги широких трудящих мас невинно зростають", а соцреалізм плодить слабкі спектаклі і кінофільми, які "не хвилюють і не задовольняють радянських людей", а в п'єсах і сценаріях "корінні питання життя народу обходяться, або висвітлюються поверхово."

Виходу з блудного кола закресленого соцреалізмом не видно, бо письменникам і мистцям твердо рекомендується займатися далі пропагандою "ленінських принципів дружби і братерства народів", "любови і поваги до літератури російського народу", а це не має нічого спільного з "корінними питаннями життя народу" ані з задовільненням "зростаючих естетичних вимог широких мас".

/ "Рад.Укр." 6.І.1957/

ПОШИРЕННЯ ПРЕЗИДІЇ ПРАВЛІННЯ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ

Четвертий Пленум Правління Спілки Радянських Письменників України тривав 3 дні /10-13 січня/. Голова правління М.Бажан мав вступне слово. Леонід Новиченко виголосив доповідь: Про творчу роботу письменників Радянської України до 40-річчя Великої Жовтневої Революції. В дискусії взяло участь 27 осіб. Склад Президії Правління Спілки поширився, добираючи таких нових членів: В.Сосюру, В.Козаченка, Л.Дмитерка, Л.Первомайського, М.Шамоту.

/ "Рад.Укр." 13.І.1957/

ПЛЕНУМ ЦК ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Пасивний спротив московському політвихованню

27-28 грудня 1956 відбувся III-ий пленум ЦК профспілки працівників освіти України. 5 січня 1957 року газета "Радянська Освіта" - офіційний пресовий орган міністерства освіти УРСР та ЦК профспілки працівників освіти, повідомляючи про пленум, пише на своїх сторінках:

... "Пленум обговорив питання про роботу профспілкових організацій у справі поліпшення політико-виховної і культурно-масової роботи серед працівників освіти. Доповідь виголосив голова ЦК профспілки працівників освіти УРСР Нечипорук З.С.

Свою доповідь він розпочав з рішень 20-го з'їзду компартії, який накреслив, щоб до кінця шостої п'ятирічки здійснити в СРСР нарешті, але лише в основному, загальне десятирічне навчання в містах і сільських місцевостях розгорнути політехнічне навчання /вишкіл звичайної робочої сили/, посилити виховання в учнях комуністичного ставлення до праці та піднести рівень навчально-виховної роботи в загально-освітніх школах." Нечипорук ствердив, що советські профспілки ще й до цього часу не виправдовують свого високого призначення, окресленого Леніном - "бути школою управління, школою господарювання, школою комунізму".

Далі доповідач говорив, що профспілкові організації освіти України ніби вже посилити увагу до питань політичного навчання і виховання учителів. В багатьох колективах учителі вивчають твори класиків марксизму-ленінізму про освіту і комуністичне виховання. У школах, дитячих будинках і садках організовані гуртки поточної політики, по вивченню історії компартії, діалектичного та історичного матеріалізму, політичної економії. В будинках учителя і профспілкових організацій влаштовуються лекції та доповіді.

Проте справа організації марксистсько-ленінського навчання серед учителів стоїть на Україні ще дуже зле. Так, у школі ч.І Нової Каховки вважається, що вчителі самостійно вивчають політичну економію, але при перевірці виявилось, що керівники школи і керівники місцевому не знають і не цікавляться, що робить кожний учитель.. Виявилось, що вчителі лише формально рахуються, що вони вивчають класиків марксизму-ленізму. У ряді шкіл м.Мукачова і Мукачівського району, Берегове і Березівського району, Закарпатської області, не запитуючи учителів, всіх зараховано до політичних гуртків. Гуртки рахуються тільки на папері. Нечипорук підкреслив, що велика частина учителів уникає праці в політичних гуртках та вивчення діалектичних наук. Вони до своїх обов'язків ставляться формально, на низькому рівні провадять серед учнів комуністично-виховну роботу.

Не гаразд також на Україні і з здійсненням загального навчання. Щорічно немало дітей шкільного віку залишається поза школою. Якість викладання і успішність учнів, особливо з української і російської мов та математики, залишається незадовільною... Деякі вчителі і керівники шкіл не бажають розуміти своєї відповідальності перед компартією та народом, несумлінно ставляться до своїх обов'язків, не мають ідейної принциповості та відданості справі комунізму. Політично-комуністична свідомість учителів дуже низька... Хоч Будинки вчителів і ведуть перед керівництвом партійних організацій велику лекційну пропаганду, але розмах і рівень її не відповідає потребам сьогодення.

Напр. за 10 місяців минулого року на замовлення Волинського обкому профспілки лекторами Товариства для поширення політичних і наукових знань прочитано 33 лекції, а з них лише 6 на педагогічні теми. Взагалі лекційній пропаганді приділяється дуже мало уваги. Напр. Закарпатський обком профспілки за 9 минулих місяців через Товариство для поширення політичних і наукових знань, організував 43 лекції, але з них тільки 17 були прочитані в сільських районах, а решта - в Ужгороді і Мукачеві. В Чернівечкому Будинку вчителя не раз зривалися лекції, бо адміністрація будинку та обком профспілки взагалі в них не зацікавлені. Це буває і в Київському Будинку учителів, в Харкові та в інших містах...

У виховній роботі профспілкових організацій працівників освіти значна роль належить Будинкам учителів, але низка їх та їх бібліотек в питаннях політехнічного навчання і комуністичного виховання працюють дуже погано. Особливо вони занедбали лекції та пропаганду на антирелігійні теми...

Голова Полтавського обкому профспілки працівників освіти Оскома Я.А., у своїй промові розповів, що в області організовано 550 гуртків по вивченню поточної політики, конкретної економіки, філософії, політекономіки. В гуртках нараховується 5 тис. учителів, але чи вони дійсно всі відвідують гуртки, сказати дуже тяжко. Для працівників народної освіти в минулому році прочитано 8 тис. лекцій, але в тематиці лекцій теоретичні положення марксистсько-ленінської "науки" не пов'язані з життям і роботою радянської школи. В області занедбано вивчення таких тем як формування діалектико-матеріалістичного світогляду, питання марксизму-ленізму про політехнічне навчання, роль радянської школи в формуванні людини соціалістичного суспільства.

Те саме ствердили в своїх промовах голова Сумського обкому профспілок, Мізін Г.Я. та голова Одеського обкому, Ленський О.П.. В Херсонській області в школах не випускають шкільних стінних газет. Вчителька середньої школи міста Сміли, Черкаської області Севастюк О.Н. в своїй доповіді ствердила, що в селах Чернигівщини діють релігійні секти. Починаючи з дошкільного віку діти залучаються до сектанських організацій, обминають юних піонерів та комсомольські організації. Лекції на антирелігійні теми відвідують як правило ті люди, що самі є антирелігійниками, ті люди, що є членами сект, лекцій не відвідують.

В УССР працює 176 профспілкових бібліотек, - заявив завкультвідділом ЦК профспілки Кононенко М.К., але коли придивитися, як вони працюють, треба прямо сказати, - погано. Біда в тому, що ряд бібліотек має невелику кількість книг.

Директор Харківської середньої школи Олексієнко А.І. заявив, що багато вчителів не мають квартири, а коли й мають, то ці приміщення аж ніяк не можна назвати квартирами. В 1956 р. міністерство освіти УССР відкрило на Україні понад 700 нових шкіл, але жодної квартири не збудовано для учителів. Міністерство освіти УССР майже не займається матеріально-побутовими і культурними умовами в гуртожитках студентів-майбутніх учителів.

По доповіді завідуючим відділом соціального страхування ЦК профспілки Андреева І.В., пленум затвердив бюджет державного соціального страхування на 1957 рік в сумі 255.100 тис.карб., а по доповіді зав.фінансовим відділом ЦК профспілки Літинської Р.Г. затверджено профспілковий бюджет на 1957 р. в сумі 40.061 тис. карб.

/"Радянська Освіта" 5.І.1957 р./

Профспілки ССРСР в партійно-культурній роботі

"На 5-му пленумі ВЦСПС з доповіддю виступила секретар ВЦСПС Коробова. Вона зазначила важливу роль профспілок у вихованні робітників. Профсоюзи диспонують великою сіткою культурно-освітніх установ, які ведуть різну виховну працю серед працівників міста та села.

В ССРСР нараховується 10.5 тис. профспілкових клубів, палаців та будинків культури, до 18 тис. бібліотек, з книжковим фондом і мільйон 200 тис. томів книжок, мають тисячі кіноустановок. Профспілкові організації та їхні культурні установи більше уваги приділяють пропаганді історичних рішень 20-го з'їзду ЦККП...

Поважні вимоги були поставлені перед Всесоюзним Товариством по розповсюдженню політичних та наукових знань та до лекторського бюро Міністерства культури ССРСР, яке будує свою працю на матеріалах, що не пов'язані з конкретними завданнями промисловості...

На цілих землях профспілки створили більше ніж 2 тис. бібліотек, 618 кіноустановок, але профспілкова праця там дуже погано розгортається і має величезні недоліки. Тепер профспілки повинні особливо приділяти велику увагу праці на цілих землях, бо туди в найближчий час спрямовується 200 тис. юнаків та дівчат для збирання урожаю."

/"Правда" 29.6.1956 р./

СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ НАУК

При Міністерстві сільського господарства УССР створено вищий науково-методичний центр республіки, Українську Академію сільсько-господарських наук. В неї включено Учебну сільсько-господарську Академію. Її завданням є перетворювати в життя програму партії і уряду по піднесенню сільського господарства, підняти рівень керівництва науково-дослідною роботою, підвищити теоретичний рівень досліджень, підготувати наукові кадри і кадри вищої кваліфікації, поєднати сили викладачів та педагогів і наукових дослідників.

Новостворена Академія має керувати 88 науково-дослідними установами /в тому 17 науково-дослідними інститутами, 21 обласними с/г дослідними станціями і 20 вищими навчальними с/г закладами/.

Проте справа організації марксистсько-ленінського навчання серед учителів стоїть на Україні ще дуже зле. Так, у школі ч.І Нової Каховки вважається, що вчителі самостійно вивчають політичну економію, але при перепірці виявилось, що керівники школи і керівники місцевого не знають і не цікавляться, що робить кожний учитель.. Виявилось, що вчителі лише формально рахуються, що вони вивчають класиків марксизму-ленізму. У ряді шкіл м.Мукачова і Мукачівського району, Берегове і Берегівського району, Закарпатської області, не запитуючи учителів, всіх зараховано до політичних гуртків. Гуртки рахуються тільки на папері. Нечипорук підкреслив, що велика частина учителів уникає праці в політичних гуртках та вивчення діалектичних наук. Вони до своїх обов'язків ставляться формально, на низькому рівні провадять серед учнів комуністично-виховну роботу.

Не гаразд також на Україні і з здійсненням загального навчання. Щорічно немало дітей шкільного віку залишається поза школою. Якість викладання і успішність учнів, особливо з української і російської мов та математики, залишається незадовільною... Деякі вчителі і керівники шкіл не бажають розуміти своєї відповідальності перед компартією та народом, несумлінно ставляться до своїх обов'язків, не мають ідейної принциповості та відданості справі комунізму. Політично-комуністична свідомість учителів дуже низька... Хоч Будинки учителів і ведуть перед керівництвом партійних організацій велику лекційну пропаганду, але розмах і рівень її не відповідає потребам сьогодення.

Напр. за 10 місяців минулого року на замовлення Волинського обкому профспілки лекторами Товариства для поширення політичних і наукових знань прочитано 33 лекції, а з них лише 6 на педагогічні теми. Взагалі лекційній пропаганді приділяється дуже мало уваги. Напр. Закарпатський обком профспілки за 9 минулих місяців через Товариство для поширення політичних і наукових знань, організував 43 лекції, але з них тільки 17 були прочитані в сільських районах, а решта - в Ужгороді і Мукачеві. В Чернівечькому Будинку учителя не раз зривалися лекції, бо адміністрація будинку та обком профспілки взагалі в них не зацікавлені. Це буває і в Київському Будинку учителів, в Харкові та в інших містах...

У виховній роботі профспілкових організацій працівників освіти значна роль належить Будинкам учителів, але низка їх та їх бібліотек в питаннях політехнічного навчання і комуністичного виховання працюють дуже погано. Особливо вони занедбали лекції та пропаганду на антирелігійні теми...

Голова Полтавського обкому профспілки працівників освіти Оскома Я.А., у своїй промові розповів, що в області організовано 550 гуртків по вивченню поточної політики, конкретної економіки, філософії, політекономіки. В гуртках нараховується 5 тис. учителів, але чи вони дійсно всі відвідують гуртки, сказати дуже тяжко. Для працівників народної освіти в минулому році прочитано 8 тис. лекцій, але в тематиці лекцій теоретичні положення марксистсько-ленінської "науки" не пов'язані з життям і роботою радянської школи. В області занедбано вивчення таких тем як формування діалектико-матеріалістичного світогляду, питання марксизму-ленізму про політехнічне навчання, роль радянської школи в формуванні людини соціалістичного суспільства.

Те саме ствердили в своїх промовах голова Сумського обкому профспілок, Мізін Г.Я. та голова Одеського обкому, Ленський О.П.. В Херсонській області в школах не випускають шкільних стінних газет. Вчителька середньої школи міста Сміли, Черкаської області Севастюк О.Н. в своїй доповіді ствердила, що в селах Черкавщини діють релігійні секти. Починаючи з дошкільного віку діти залучаються до сектанських організацій, обминають юних піонерів та комсомольські організації. Лекції на антирелігійні теми відвідують як правило ті люди, що самі є антирелігійниками, ті люди, що є членами сект, лекцій не відвідують.

В УССР працює 176 профспілкових бібліотек, - заявив завкультвідділом ЦК профспілки Кононенко М.К., але коли придивитися, як вони працюють, треба прямо сказати, - погано. Біда в тому, що ряд бібліотек має невелику кількість книг.

Директор Харківської середньої школи Олексієнко А.І. заявив, що багато вчителів не мають квартири, а коли й мають, то ці приміщення аж ніяк не можна назвати квартирами. В 1956 р. міністерство освіти УССР відкрило на Україні понад 700 нових шкіл, але жодної квартири не збудовано для учителів. Міністерство освіти УССР майже не займається матеріально-побутовими і культурними умовами в гуртожитках студентів-майбутніх учителів.

По доповіді завідувачим відділом соціального страхування ЦК профспілки Андреева І.В., пленум затвердив бюджет державного соціального страхування на 1957 рік в сумі 255.100 тис.карб., а по доповіді зав.фінансовим відділом ЦК профспілки Літинської Р.Г. затверджено профспілковий бюджет на 1957 р. в сумі 40.061 тис. карб.

/"Радянська Освіта" 5.І.1957 р./

Профспілки ССРСР в партійно-культурній роботі

"На 5-му пленумі ВЦСПС з доповіддю виступила секретар ВЦСПС Коробова. Вона зазначила важливу роль профспілок у вихованні робітників. Профсоюзи диспонують великою сіткою культурно-освітніх установ, які ведуть різну виховну працю серед працівників міста та села.

В ССРСР нараховується 10.5 тис. профспілкових клубів, палаців та будинків культури, до 18 тис. бібліотек, з книжковим фондом і мільйон 200 тис. томів книжок, мають тисячі кіноустановок. Профспілкові організації та їхні культурні установи більше уваги приділяють пропаганді історичних рішень 20-го з'їзду ЦККП...

Поважні вимоги були поставлені перед Всесоюзним Товариством по розповсюдженню політичних та наукових знань та до лекторського бюро Міністерства культури ССРСР, яке будує свою працю на матеріалах, що не пов'язані з конкретними завданнями промисловості...

На цілих землях профспілки створили більше ніж 2 тис. бібліотек, 618 кіноустановок, але профспілкова праця там дуже по-вільно розгортається і має величезні недоліки. Тепер профспілки повинні особливо приділяти велику увагу праці на цілих землях, бо туди в найближчий час спрямовується 200 тис. юнаків та дівчат для збирання урожаю."

/"Правда" 29.6.1956 р./

СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ НАУК

При Міністерстві сільського господарства УССР створено вищий науково-методичний центр республіки, Українську Академію сільсько-господарських наук. В неї включено Учбову сільсько-господарську Академію. Її завданням є перетворювати в життя програму партії і уряду по піднесенню сільського господарства, підняти рівень керівництва науково-дослідною роботою, підвищити теоретичний рівень досліджень, підготувати наукові кадри і кадри вищої кваліфікації, поєднати сили викладачів та педагогів і наукових дослідників.

Новостворена Академія має керувати 88 науково-дослідними установами /в тому 17 науково-дослідними інститутами, 21 обласними с/г дослідними станціями і 20 вищими учбовими с/г закладами/.

Українська Академія с/г наук матиме 5 відділів: 1. землеробства, 2. тваринництва, 3. механізації і електрифікації, 4. лісництва та гідротехніки і меліоризації, 5. економіки і організації с/г виробництва.

Уряд УРСР затвердив перший склад Академії в кількості 14 дійсних членів і 8 членів-кореспондентів. На зборах обрано керівництво в такому складі: президент - д-р П.А.Власюк, віце-президенти: ак. І.Ф.Бузанов, ак. П.Д.Пшеничний і В.С.Крамаров. Вибори дійсних членів і членів-кореспондентів відбудуться в травні 1957.

/"Рад.Укр." 6.7.1957 р./

НОВІ АКАДЕМИКИ І ЧЛЕНИ-КОРЕСПОНДЕНТИ АКАДЕМІЇ НАУК УРСР в 1957 р.

Академія Наук Української ССР оголосила дня 27 червня 1956 р. вакансії /вільні місця/ для вибору 12 дійсних членів та 31 для членів-кореспондентів Академії. Кандидатів до виборів за статуту Академії мають право ставити: "наукові заклади, громадські організації, окремі наукові працівники та їхні групи."

Термін присилання пропозицій з прізвищами кандидатів було спершу обмежено до дня 15 вересня. Але, коли Президія АН УРСР одержала зголошення кандидатур, виявилось, що треба прийняти більше членів, як було вільних місць. Щоб оминати образ і комплікацій з впливовими установами і установами, що висунули своїх кандидатів, Президія АН дня 2 грудня, тобто 2 1/2 місяця після терміну одержання зголошень кандидатів, оголосила ще додаткові вакансії, знайшовши вільні місця ще для 4 дійсних і для 6 членів-кореспондентів Академії.

Щоб назовні затерти враження натиску на неї, Президія АН продовжила ще на 1 місяць термін висування кандидатур, ніби то очікуючи - невідомо від кого - зголошення додаткових пропозицій. Зголошень нових кандидатур, очевидно, не було. В протилежному випадку прізвища додатково видвигнутих кандидатів мусіли б бути, згідно звичаю, оголошені в пресі. Цього не сталося і шило вилізло з мішка.

Коли закулісові торги закінчилися і впливові чинники вирішили, хто має ввійти в склад Академії, відбулися для формальности вибори на сесії Академії Наук дня 22 і 23 січня 1957 р., очевидно, таємним голосуванням поінформованих про рішення. Вибрано 12 академіків і 22 членів-кореспондентів. Відділу фізико-математичних наук взагалі не обсаджено, бо там передбачалося 2 вільні місця для дійсних членів, а контингент дійсних членів був і без них вичерпаний. Для обсади решти місць членів-кореспондентів /9 вакансій/ призначено ще одні вибори, які відбудуться наприкінці 1957 р.

Нижче подаємо список прізвищ усіх зголошених кандидатів. Вакансії, що були додатково оголошені на те, щоб вмістити якомусь протегованим кандидатів, подаємо в переліку передбачених дисциплін підкреслено. Це зорієнтує читача, щодо яких осіб був натиск на Академію з боку впливових чинників.

Хрестиком /+/- позначаємо прізвища осіб, що були вибрані дійсними членами або членами-кореспондентами Академії Наук.

Цифрою I/ позначаємо прізвища тих кандидатів, які мали рекомендації м.ін також від партійно-агітаційної установи: "Товариство для поширення політичних і наукових знань", яке не має нічого спільного з наукою. Тих рекомендованих партією осіб, було 17. З них вибрано 11, невибрано 6.

Повний список кандидатів, висунених на дійсних членів і членів-кореспондентів Академії Наук УРСР

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

У дійсні члени 4 кандидати на 2 вільні місця:

АРХІЄЗЕР Олександр Ілліч - ядерна фізика.
ПАСІЧНИК Митрофан Васильович - ядерна фізика.
ЛІФШИЦЬ Ілля Михайлович - теоретична фізика.
ПЕКАР Соломон Ісакович - теоретична фізика.

Вільні місця: ядерна фізика 1, теоретична фізика 1. Разом 2.

У члени-кореспонденти 11 кандидатів на 7 вільних місць:

ПАСІЧНИК Митрофан Васильович¹⁷ - ядерна фізика.
БРАУДЕ Семен Яковлевич - радіофізика і електроніка.
УСИКОВ Олександр Яковлевич - радіофізика і електроніка.
ІВАНОВ Віктор Євгенович - вакуумна металофізика.
МИТРОП ОЛЬСЬКИЙ Юрій Олексійович - математична фізика.
ПАРАСЮК Остап Степанович - математична фізика.
ПОЛОЖИЙ Георгій Миколайович - математична фізика.
КОВАНЬКО Олександр Сергійович - математичний аналіз.
МАРЧЕНКО Володимир Олександрович - математичний аналіз.
РАПОПОРТ Ілля Маркович - математичний аналіз.
СМОГОРЖЕВСЬКИЙ Олександр Степанович - математичний аналіз.

Вільні місця: ядерна фізика 1, радіофізика і електроніка 2, вакуумна металофізика 1, матем.фізика 2, математ.аналіз 1. Разом 7 місць.

ХІМІЧНІ І ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

У дійсні члени 4 кандидати на 3 вільні місця:

+БАБКО Анатолій Кирилович - аналітична хімія.
+ДЕЛІМАРСЬКИЙ Юрій Костянтинович - електрохімія.
ЛАШКАРОВ Михайло Олександрович - електрохімія.
+ПОРФІР'ЄВ Володимир Борисович - геологія нафтових родовищ.

Вільні місця: аналітична хімія 1, електрохімія 1, геологія нафтових родовищ 1. Разом 3 вільні місця /вакансії/.

У члени-кореспонденти 9 кандидатів на 6 вільних місць:

+ШИРОКОВ Олександр Зосимович - геологія вугільних родовищ.
ШУЛЬГА Пелагія Луківна і геологія вугільних родовищ.
+СУБОТІН Серафим Іванович - геофізика.
ЮНЬКОВ Яким Арсентьевич -¹⁸ геофізика.
+ОВЧАРЕНКО Федір Данилович - колоїдна хімія.
ЮРЖЕНКО Олександр Іванович - колоїдна хімія.
ЮРК Юрій Юрійович - мінералогія.
+ІЗМАЙЛОВ Микола Аркадійович - електрохімія розчинів.
+РОЙТЕР Володимир Андрійович - каталіз

Вільні місця для членів-кореспондентів: геологія вугільних родовищ 1, геофізика 1, колоїдна хімія 1, мінералогія 1, каталіз 1, електрохімія розчинів 1. Разом 6 місць.

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

У дійсні члени 7 кандидатів на 4 вільні місця:

- +БЕЛІЦЕР Володимир Олександрович - біохімія тварин.
- +ГУЛИЙ Максим Федотович^{1/} - біохімія тварин.
- ФЕРДМАН Давид Лазарович - біохімія тварин.
- +ВОРОНЦОВ Данило Семенович - нормальна фізіологія.
- ПРИХОДЬКОВА Єлизавета Костянтинівна^{1/} - нормальна фізіологія.
- +ІВАНОВ Вадим Миколайович - терапія, клінічна фізіологія.
- +МАРКЕВИЧ Олександр Прокопович - зоологія безхребетних.

Вільні місця для дійсних членів: біохімія тварин I, нормальна фізіологія I, терапія і клінічна фізіологія I, зоологія безхребетних I. Разом 4 місця.

У члени-кореспонденти 14 кандидатів на 9 вільних місць:

- +ГОРОДЕЦЬКИЙ Олексій Опанасович^{1/} - біофізика.
- +МАКАРЧЕНКО Олександр Федорович^{1/} - нейрофізіологія.
- +ВОДЯНИЦЬКИЙ Володимир Олексійович^{1/} - гідробіологія моря.
- ОКАНЕНКО АРКАДІЙ Семенович - біохімія рослин.
- ПРОЦЕНКО Дмитро Пилипович - біохімія рослин.
- +ПІДОПЛІЧКО Микола Макарович - мікологія.
- ЛЕУТСЬКИЙ Корній Матвійович - біохімія тварин.
- +ЧАГОВЕЦЬ Ростислав Всеволодович - біохімія.
- ВІТТЕ Микола Карлович - нормальна фізіологія людини.
- ДЕНИСЕНКО Михайло Макарович - нормальна фізіологія людини.
- +СМЧЕНКО Андрій Іванович - нормальна фізіологія людини.
- +НІКІТІН Володимир Миколайович^{1/} - нормальна фізіологія людини.
- ПУТІЛІН Микола Іванович - нормальна фізіологія людини.
- СКЛЯРОВ Яків Павлович - нормальна фізіологія людини.

Вільні місця: біофізика I, нейрофізіологія I, палеозоологія I, гідробіологія моря I, біохімія рослин I, мікологія I, біохімія тварин I, нормальна фізіологія людини 2. Разом 9 місць для членів-кореспондентів.

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

У дійсні члени 7 кандидатів на 4 вільні місця:

- БУНІН Костянтин Петрович^{1/} - металознавство.
- ГРОЗІН Борис Петрович - металознавство.
- +СТАРОДУБОВ Кирил Федорович - металознавство.
- БЕЛОВ Василь Іванович - руднична вентиляція.
- ПЕЧУК Ісаак Мойсейович - руднична вентиляція.
- +ШЕРБАНЬ Олександр Назарович^{1/} - руднична вентиляція.
- НЕКРАСОВ Зет Іллівч^{1/} - металургія чавуну.

Вільні місця для дійсних членів: металознавство 2, рудникова вентиляція I, металургія чавуну I. Разом 4 місць.

У члени-кореспонденти 12 кандидатів на 9 вільних місць:

- +ПАВЛЕНКО Георгій Євстафійович^{1/} - гідромеханіка суден.
- +КАРАНДЄВ Костянтин Борисович^{1/} - електричні вимірювання.
- КАРПЕНКО Георгій Володимирович - механіка матеріалів.
- КОНДАК Михайло Андріанович^{1/} - газотехніка.
- +КОПИТОВ Віктор Філімонович - газотехніка.
- +ФЕДОРЧЕНКО Іван Михайлович - порошкова металургія.
- ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Віктор Панасович - міцність у машинобудуванні

- +ПИСАРЕНКО Георгій Степанович^{I/} - міцність у машинобудуванні.
 ШЕРЕМЕТЬЄВ Михайло Петрович - міцність у машинобудуванні.
 +ГОРШКОВ Андрій Андрійович - ливарне виробництво.
 +ГРИДНЄВ Віталій Никифорович - металознавство.
 ЗУБАРЄВ Володимир Федорович - металознавство.

Вільні місця для членів-кореспондентів: гідромеханіка суден I, електричні вимірювання I, механіка матеріалів I, газотехніка I, металургія сталі I, порошкова металургія I, міцність у машинобудуванні I, ливарне виробництво I, металознавство I. Разом 9 вільних місць.

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

У дійсні члени 3 кандидати на 3 вільні місця:

- КРИП'ЯКЕВИЧ Іван Петрович - історія України.
 +БІЛОДІД Іван Костянтинович - українське мовознавство.
 +РЕВУЦЬКИЙ Лев Миколайович - музикознавство.

Додатково оголошено 3 вільні місця для дійсних членів: українське мовознавство I, історія України I, музикознавство I.

У члени-кореспонденти 13 кандидатів на 6 вільних місць:

- ВВЕДЕНСЬКИЙ Андрій Олександрович - історія України
 ГУСЛИСТИЙ Костянтин Григорович - історія України.
 КАСИМЕНКО Олександр Карпович^{I/} - історія України.
 ЛОСЬ Федір Євдокимович - історія України.
 РУБАЧ Михайло Абрамович - історія України.
 СУПРУНЕНКО Микола Іванович - історія України
 ЄНЕВИЧ Федір Федорович^{I/} - філософія природознавства.
 +ОСТРЯНИН Данило Хомич^{I/} - філософія природознавства.
 КЛИМКО Никифор Григорович - економіка.
 НЕСТЕРЕНКО Олексій Олексійович^{I/} - економіка.
 +КИРИЛЮК Євген Прохорович^{I/} - українське літературознавство.
 +КРУТИКОВА Ніна Євгенівна^{I/} - російське літературознавство.
 ПАРХОМЕНКО Михайло Микитович - російське літературознавство.

Вільні місця для членів-кореспондентів: філософія природознавства I, історія України I, економіка I, українське літературознавство I, російське літературознавство I, українське мовознавство I. Разом 6 місць.

/ "Рад.Укр." 27.6.56, 2.12.56, 3.1.57 і 24.1.57./

3 планів праць Академії Наук УРСР

На 1957 рік Академія Наук розпланувала праці над дослідженням пластичних мас для виробництва синтетичного волокна зі сировини.

Новостворений Інститут мінеральних ресурсів у Симферополі досліджує використання солей залізних руд Сивашу та Керчу.

Ведуться допоміжні дослідження для будівників гідроелектростанцій в Інституті гідрології і гідротехніки.

Над створенням нової універсальної обчислювальної машини працює Інститут математики АН.

Академія посилює роботу над будівництвом дослідницького атомного реактора.

/ "Рад.Укр." 1.1.57./

ПРО ШКІЛЬНИЦТВО, ФОРМИ І СТАН ОСВІТИ, РОЗВИТОК МОЛОДІ

Цифрові дані про школи в Україні І 1956 р.

Народня освіта

Всіх шкіл у 1956 було в Україні	30.063
В них вчилосся шкільних дітей	5,5 млн.
Повірк того позашкільну освіту одержувало . . .	357.000
В усіх школах працювало учителів	343.000
На саму народну освіту асигновано в 1955 р. . .	8,193,8 млн.карб.
/ а в 1950 р. . .	6,926 млн.карб./

Вищі учбові заклади України

У вузах в 1956 р. було всіх студентів . . .	понад	212.000
Всіх технікумів в Україні було . . .		634
Учнів у тих технікумах було . . .	більш	320.000
На вечірніх курсах вузів і технікумів в 1956	понад	200.000
" " " " " " /в 1950 . . .		76.000/

Для порівняння подаємо деякі цифрові дані про весь СРСР:

Всіх, "які вчаться" в СРСР, було в 1956 р.	60 млн.
З того в школах усіх вузів, училищах і технікумах майже	35 млн.
У вищих учбових закладах /з заочниками/	1,865.000
Випусників вищих і спеціальних шкіл було в 1954 р.	570.000
в 1955 р.	640.000

/За даними "Рад.Укр." І2.2.56./

Школи-інтернати на Україні

Міністерство освіти УРСР в виконанні постанови 20-го з'їзду та ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР наказало 7.7.56 р. зобов'язати завідуючих обласним, Київським і Севастопольським міськими відділами народньої освіти відкрити з 1 вересня 1956 школи-інтернати.

Школи-інтернати відкриваються в усіх областях України. Всього по республіці буде в цьому році організовано 50 шкіл-інтернатів. З них у Сталінській і Харківській областях організується по 6 шкіл-інтернатів, у Ворошиловградській області і в м. Києві - по 3, в Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській і Тернопільській - по 2, у решті областей по одній. Школи-інтернати організуються в складі семи комплектів, з I по 7-ий клас включно, по 30 учнів у кожному класі.

Прийом заяв у школи-інтернати провадитиметься з 15 липня по 10 серпня, зарахування учнів до шкіл - з 10-го по 20 серпня.

/"Радянська Освіта" 14.7.1956 р./

Перші школи-інтернати в Києві

В Києві розпочали свою працю перші в УРСР три школи-інтернати, які організовано згідно рішень 20-го з'їзду КПСС. Школи розташовано на вул. Артема на 210 осіб, на вул. Толстого - 150 осіб, в Святошині - на 150 осіб. В найближчий час передбачено перебудувати під школи-інтернати в м. Києві ще 5 помешкань. Першого серпня розпочнеться прийняття заяв від осіб, які бажають віддати своїх дітей на ви-

ховання до шкіл-інтернатів. Підбирається висококваліфіковані кадри педагогів-вихователів.

Нові школи-інтернати добудовуються в Горловні, Сталінська область, також і в Макіївці. На Україні в цьому році буде відчинено 50 шкіл-інтернатів.

/"Труд" 14.7.1956/

Будівництво шкіл коштом громадян

За даними міністерства освіти УРСР у перші класи в наступному 1957-58 навчальному році треба прийняти 727 тис. дітей семирічного віку, тобто контингенти I-IV класів за кількістю учнів збільшаться на 147 тис.чол. проти нинішнього навчального року. Контингенти V-VII класів дещо зменшаться і контингенти VIII-X класів будуть на рівні поточного навчального року. По республіці передбачається створення 262 нових шкіл, в тому числі 99 семирічних шкіл буде реорганізовано в середні. Кількість класів з виробничим навчанням і шкіл-інтернатів збільшиться.

До 1 вересня 1957 року потрібно завершити будівництво та ввести в дію 74 школи на 30.800 учнівських місць і стати на шлях добудови наявних шкіл силами і на кошти колгоспів, промислових підприємств, шефських організацій, порядком народної будови...

Вінницький обласно /Обласний відділ народної освіти/, щоб заощадити державні кошти, призначені для освіти і будівництва шкіл, розгорнув будівництво 250 шкільних майстерень силами старших учнів, їх батьків і шефів і тим самим звільнить дешевим коштом чимало класних кімнат, які зайняті під майстерні. Характерним є те, що старші учні та їх батьки, після переведеної з ними наради парторганізацією, погодились щоденно після праці, а також у свята та відпочинкові дні, без платні, будувати шкільні майстерні.

Міністерство освіти УРСР поставило перед кожною школою на Україні завдання, щоб поповнення навчальних кабінетів, майстерень, шкільних меблів здійснювалося по лінії виготовлення самими школами, учнями, батьками учнів і шефськими організаціями.

Міністерство освіти планує перепідготувати на курсах при Обласних інститутах удосконалення вчителів 27 тис. педагогів і при Центральному інституті підвищення кваліфікації керівних кадрів народної освіти 1800 директорів середніх шкіл.

Головним завданням, яке поставила перед працівниками освіти на Україні колегія міністерства освіти, це таке, щоб колгоспи побудували за свій рахунок низку початкових та середніх шкіл на протязі 1957-58 р./А нащо ж витрачаються державні кошти, які призначаються щорічно з державного бюджету на будівництво шкіл? - Ред.Інф.Зощ./

/"Радянська Освіта" 26.1.1957/

Шкільне устаткування коштом громадських установ

Більше 10 тис. майстерень, 19 тис. фізичних хемічних та інших учбових кабінетів за допомогою шефів-підприємств, МТС, колгоспів та радгоспів створено в школах УРСР. Школам для політехнічного навчання передано більше 17 тис. варстатів і до 2-ох тисяч авт та тракторів.

/"Ізвестія" 5.7.1956/

Хиби в підручниках і нові шкільні видання

... "За десять післявоєнних років /1946-1955/ видавництво "Радянська Школа" випустило 249.358 тис. примірників підручників, а в 1956 р. заплановано видати 105 назв підручників тиражем 28765 тис. примірників. Починаючи з 1949 року, видавництво щороку друкує таку кількість підручників, яка задовольняє всіх учнів.

Щодо якості, то частина наших підручників не задовольняє зростаючих вимог сьогодення. В існуючих підручниках недостатній зв'язок між теорією і практикою, незадовільно розв'язується питання підготовки учнів до їх майбутньої практичної діяльності, слабо висвітлюється сучасна техніка, незадовільно розв'язується питання про застосування законів науки до промислового і сільсько-господарського виробництва.

Другою хобою наших підручників є те, що частина їх написана дуже давно і вони відстали від сучасного рівня науки. Прикладом цього можуть бути підручники з математики. "Арифметика" Кисельова написана у 1884 р., "Алгебра" - в 1893, "Тригонометрія" Рибкіна - у 1894 р.

Третьою хобою є та, що вони за своїм обсягом значно зросли і перетворилися у один з факторів переобтяження школярів навчальною роботою.

Керуючись постановами 20-го з'їзду партії про політехнізацію школи, видавництво запланувало змінити до кінця п'ятиріччя всі старі підручники новими, складеними за програмою політехнічної школи.

У 1954 р. видавництво випустило 6 нових підручників, у 1955 р. - 10, у 1956 р. - видається 21 назва нових підручників складених за новими програмами. Серед 37 нових підручників, випущених видавництвом протягом 1954-1956 рр. є перекладні й оригінальні. Перекладні підручники видавництво одержує від Учпедгізу. Оригінальні видає спочатку як пробні і надсилає їх для вивчення в школи УРСР. У 1956 р. надруковано 11 пробних підручників, у 1956 р. вийдуть у світ ще 4 пробних підручників.

Під загрозою своєчасного видання підручників до початку навчального року перебувають 3 назви: "Історія СРСР" для 10-го класу, "Українська література" для 10-го класу і "Книга для читанки з історії" для 4-го класу. Ці підручники, що містили багато матеріалу, насиченого культом особи, докорінно перероблені. Оскільки ще до 20-го з'їзду партії видавництво виготовило і випустило у світ 55 назв підручників для початкових і середніх шкіл загальним тиражем 13.985 тис. примірників, у частині них назв є ще матеріал, в якому залишився ворожий марксизму-ленінізму культ особи. Це покладає велику відповідальність на вчителів, які повинні у відповідальності з програмами на основі матеріалів 20-го з'їзду партії і Постанови ЦК КПРС "Про подолання культу особи і його наслідків" дати правильне тлумачення підруничкового матеріалу.

/ "Радянська Освіта" 14.7.1956/

Суспільні науки у ВУЗ-ах

Міністерство вищої освіти СРСР впроваджує з 1956-57 навчального року у всіх вищих школах країни три самостійні курси "Історія Компартії СРСР", "Політична економія", "Діалектичний та історичний матеріалізм."

До останнього часу у високих школах вивчався курс "Основи марксизму-ленінізму". Програма курсу обмежувалася питаннями, наспітленими в Короткому курсі історії ВКП/б. В багатьох вузах не викладалося діалектичного матеріалізму та економічної освіти кадрів.

Програми по політичній економії, діалектичному та історичному матеріалізмові значно перероблені, особливо в тих питаннях, що знайшли далі теоретичне опрацювання та розвиток в рішеннях 20-го з'їзду партії.

/ "Труд" 7.7.1956/

Студенти критикують програму викладів

Група студентів Полтавського педагогічного інституту зайняла голос в порушеній студентом 5 курсу філологічного факультету Київського державного університету А.Шевченком в газеті "Молодь України" за 16.12.56 р. справі недоліків вузівських викладів в Україні.

Ці недоліки А.Шевченко вбачає ось в чому:

"Як у нас найчастіше роблять аналіз художнього твору, про те дотепно розповів завідувач кафедри російської літератури в Київському державному університеті професор О.І.Білецький. Викладач бере широко відомий вірш О.С.Пушкіна:

Птичка божия не знаєт

Ни заботы ни труда...

І починає аналізувати: "Птичка божия не знаєт...", "Чего не знаєт птичка?" - "Ни заботы, ни труда". - "А какая птичка" - "Божия!!".

Закінчуючи лекцію про творчість будь-якого письменника, викладач неодмінно скаже: "Дуже шкода, товариші, що не можемо більш детально зупинитись на художніх особливостях творів, поговорити про чудову /неповторну, своєрідну, блискучу, тощо/ майстерність письменника. У нас для цього просто немає часу: ми і так дуже відстали від програми".

В результаті Л.Толстого, А.Чехова, О.Бальзака, М.Коцюбинського студенти характеризують одними й тими ж словами: великий письменник, тонкий психолог, суворий реаліст і так далі."

І далі:

"Прочитавши правильні, змістовні висловлювання, наприклад, про Достоевського, викладач заявляє, що "цього письменника будемо вивчати тільки в плані розкриття його реакційної суті". Але ж у творчості Достоевського, крім реакційної "суті", є і друга, небезінтересна для нас "суть".

Через таке викладання багато хто із студентів глибоко переконаний, що таких письменників, як Достоевський чи Андреев просто не варто читати.

Як правило, в лекціях з літератури багато ще спрощенства, вихолощення, затушовування очевидних протиріч.

Перш за все це стосується таких письменників, як О.Блок, В.Брюсов, В.Маяковський і, навіть, М.Горький. Блока і Брюсова сидкуються "вирізнати", "підправити", "підігнати" під яку-небудь схему.

Отже, загальні лекції не задовольняють студентів. Було б набагато краще, якби викладач, замість "швидкісного" читання, віддрукував свій курс в кількох екземплярах на звичайній друкарській машинці і роздав студентам для домашніх занять, а загальні лекції використав для практично-творчої роботи із своїми слухачами".

Навівши ще дальші роздумування в цій справі, А.Шевченко робить висновок:

"А при вирішенні цих завдань справа знову ж таки впирається в програму. А програма ж повинна давати викладачеві широкий простір для виявлення власної ініціативи, творчих шукань, а не зв'язувати його".

Студенти Полтавського педінституту А.Григорович, М.Пашко, Г.Коваленко, М.Кудряшев, В.Дмитренко підтверджують сказане А.Шевченком, що для викладання теми викладачеві вузу не вистачає часу та що це залежить від вузівських програм.

Одночасно вони висловлюють думку, що біда спочиває не тільки в вузівських програмах, а й в іншому, а саме:

"Можна і при наявних програмах цікаво прочитати лекцію. Наші ж викладачі вибирають легший шлях. Безперечно списати біографічну довідку про письменника, переказати 2-3 твори куди простіше, ніж зайнятися глибокою характеристикою творчих шукань письменника, образів і художніх особливостей його творів".

Згадані вгорі студенти вважають, що "існуюча система навчання в вузах не відповідає їхньому основному завданню - підготувати кадри всебічно розвинених, ініціативних спеціалістів. Студент у вузі, принаймні у нашому інституті, перебуває на становищі школяра".

Одночасно вони висловили побажання, що: "Курс мистецтвознавства необхідний у гуманітарних вузах."

Далі студенти подали, що існує конечна необхідність видавати республіканську студентську газету.

/"Молодь України" 30.I.1957/

З буднів студентського життя Київського ветеринарного інституту

В інституті не проводиться жодна самодіяльна праця. В цьому нема зацікавлення як з сторони керівників інституту, так і з сторони керівників комсомолу. В інституті є струнна оркестра, а також духовна - без керівника.

Студенство інституту з свого боку не переймається витеореним станом відсутности самодіяльної праці. Воно хвилини дозвілля переводить по-своєму, а саме:

... "Настає вечір. У гуртожитку, де живуть понад 500 студентів, тиша. Не чути ні веселих жартів, ні сміху. Лише ляскають об стіл "королі" та "дами".

/"Молодь України" 9.I.1957/

Непідготовленість культурно-освітніх керівників з технікумів

Технікуми по підготовці керівників культурно-освітньої роботи в клубах випускають малопідготовлених керівників. Про це свідчить випадок з Валею Бондарковою та поданий рівень навчання Білгород-Дністровського технікуму культурноосвітніх установ.

Валя Бондаркова після закінчення Білгород-Дністровського технікуму була призначена в одне з сіл Білгород-Дністровського району керівником сільського клубу. З першої зустрічі з молоддю села випускник технікуму, Валя Бондаркова, показала себе повністю непідготовленою до провадження цієї, культурно-освітньої роботи. Коли молодь/хлопці/ піднесли Валі баян, щоб вона заграла, то Валя, почервонівши, розвела руками і відповіла, що їх, як керівників культурно-освітньої роботи не навчили грати на жодних інструментах.

Показується, що увесь випуск в числі 150 чоловік вийшов з технікуму, не вміючи грати на інструментах і керувати хорами.

/"Молодь України" 11.I.1957/

Незадовільна грамотність школярів

Як показують підсумки першого півріччя, навчання в багатьох школах і якість навчання не відповідає вимогам. Рівень знань учнів, особливо з мов та математики, залишається низьким, чимало ще невстигаючих школярів...

В багатьох школах ще низька якість уроків з мови, а тому й рівень знань учнів недостатній.

В Сихівській семирічній школі, Львівської області, контрольний диктант з української мови з 22 учнів У-а класу задовільно написало лише 7, а з 23 учнів У-б класу - лише один...

Одноманітно проходять уроки мови в сьомому класі Ворошиловської школи, Харківської області, зміст їх бідний, мова прикладів, які подаються на уроках для закріплення навчального матеріалу, безбарвна.

./ "Радянська Освіта" 19.I.1957/

Дитячі хори

... "Україна-республіка з високорозвиненою хоровою культурою. Традиційні огляди художньої самодіяльності, що проводяться з участю десятків тисяч працюючих різного віку і професій, в наочним прикладом великої любові нашого народу до хорових співів.

На минулих обласних оглядах з усіх жанрів найбільш повноцінно були показані дитячі хори. Так в олімпіаді художньої самодіяльності Станіславівської області виступало 56 хорів, Одеської - 42, Запорізької - 29... Але в програмах олімпіад і виступах учасників недостатнє місце посідають піонерські та комсомольські пісні. Репертуар художнього читання дуже одноманітний по тематиці і жанру. Читання багатьох учасників невиразне, монотонне, культура мови як російської, так і української - низька. Достатній контроль в організації шкільної самодіяльності має серйозні недоліки.

/"Радянська Освіта" 14.7.1956/

Шкільна нарада Кримської області

26.І.1957 р. згадана газета подала вістку про нараду активу працівників народної освіти Кримської області. Нарада відбулася у Симферополі, в якій взяло участь понад 1000 вчителів, директорів, і завідуючих школами, вихователів дитячих садків, секретарів міськомів і райкомів партії, заступників голів виконкомів міських і районних рад депутатів, представників підприємств, які шефствують над школами.

В доповіді "Про хід виконання рішень 20-го з'їзду партії по народній освіті" завідуючий облвно Косяк ствердив, що працівники освіти Кримської області, під керівництвом партійних і радянських організацій добились деяких успіхів. Ці деякі успіхи виглядають в Кримській області так і про це говорилося на нараді: "В окремих школах області нема приміщень для виробничих майстерень, а деякі директори і працівники райвно скаржилися на це, чекаючи, поки "хтось" побудує їм майстерні. Місцеві радянські органи не завжди подають допомогу школам. Є й такі, як напр. голова Бвпаторійської промартілі. "Індустрія" обіцяв побудувати в школі ч.б майстерню і необхідне обладнання, а школа фактично одержала таке обладнання як три терпуги і на тому вся допомога артїлі скінчилася.

Не подає належної допомоги вчителям і інспекторський облвно. В багатьох школах області не вистачає обладнання для навчальних кабінетів, і це в той час, коли в міських школах цього обладнання дуже багато. Деякі вчителі і керівники шкіл не працюють над підвищенням свого ідейно-теоретичного рівня, стоять осторонь масових і політичних заходів, допускають аморальні проступки... З промовою на нараді виступив секретар обкому компартії Комяхов... На нараді кращим учителям області вручені грамоти міністерства освіти УССР, значки відмінників народної освіти і грошові премії.

/"Радянська Освіта" 26.І.1957/

Освітній рівень в ССРСР

"На початок 1952 р. більше половини всіх промислових робітників мали освіту в обсязі 5-6 класів середньої школи.

На кінець 1955 р. в складі робітників та інженерно-технічних працівників у віці до 25 р. з семирічною освітою та високою на Уралмашзаводі нараховувалося 64 %, на Кузнецькому металургійному комбінаті - 55 %, на шахті "Коксовая" в Кузбасі - 32 %, на фабриці Велика Івановська мануфактура - 58 %. За відомостями у всіх школах та технікумах навчалася майже 35 млн. осіб.

В 1927-28 р. у всіх високих школах навчалось 160 тис. студентів, в 1955/56 р. - вже 1 млн.865 тис.

На початок першої п'ятирічки в народному господарстві було 146 тис. спеціалістів, на початок шостої п'ятирічки чисельність спеціалістів з високою і спеціальною освітою перевищила 5,5 млн. осіб. За шосту п'ятирічку загально передбачається збільшити спеціалістів з високою та середньою освітою приблизно в 1,5 рази, а для важкої промисловості та транспорту - в 2 рази, порівняно з п'ятою п'ятирічкою."

/ "Соціалістична організація суспільної праці", Москва 1956. Стор. II-12/

X-X-X-X-X-X-X-~~Q~~-X-X-X-X-X-X-X

З ЖИТТЯ МОЛОДІ І КОМУНІСТИЧНИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Створено Комітет Молодіжних організацій ССРСР

5.7.1956 в Москві відбулося зібрання представників комсомолу, піонерської організації, добровільних спортивних товариств, молодіжних комісій союзів радянських письменників, малярів, архітекторів, яке було скликане за ініціативою Антифашистського комітету радянської молоді.

Ураховуючи, що Антифашистський Комітет, що був створений під час другої світової війни, виконав свої обов'язки і вже більше не потрібний, збори ухвалили його зліквідувати, а на його місце організувати Комітет молодіжних організацій СРСР.

Цей комітет має за ціль координувати дії організацій, які входять до комітету, сприяти дальшому зміцненню дружби та співпраці советської молоді з молоддю інших країн, поширенню зв'язків советської молоді з міжнародними та національними організаціями, рухами і групами молоді. Він має сприяти інтернаціональному вихованню молоді СРСР, мобілізувати її на боротьбу за мир і дружбу між народами. В завдання комітету входить забезпечувати участь советської молоді в різних міжнародних міроприємствах, які перепроводжуються за кордоном, як підготовка та переведення в СРСР міжнародних молодіжних і студентських міроприємств.

/"Комсомольская Правда" 6.7.1956/

Молодь будує шахти в Донбасі

В грудні 1956 р. комсомольська організація України постановила
руками комсомольців побудувати на Донбасі 35 шахт, назвавши їх
"комсомольськими" і з додатком назви області, з якої дані комсо-
мольці походять.

Будівництвом тих шахт комсомол має допомогти надігнати збільшення видобутку вугілля, встановленого шостим п'ятирічним планом. Термін будівництва шахт встановлено: один рік. Це жорстокий визиск праці української молоді, бо нормальне спорудження шахти середньої потужності триває звичайно чотири до п'ять років.

Свою запланованість москалі хочуть видушити на протязі одного року соки української молоді, зобов'язавши їх побудувати за один рік 35 шахт з усіх 70, які мають бути здані в експлуатацію в Донбасі 1957 р., що дасть для європейської частини СРСР додатково 23,1 мільйонів тонн вугілля з усієї запланованої кількості по Союзу /42,7 мільйонів тонн річно/.

Одночасно не дасть можливість Москві відтяжити залізнодорожний транспорт від транспортування вугілля з Караганди і Кузбасу до європейської частини СРСР, що в свою чергу полегшить розбудову важкої промислу на Сході.

Список розпочатих будов нових шахт молоддю в Донбасі

- 1,2. Вінницька-Комсомольська ч.І,2.
- 3,4. Полтавська-Комсомольська ч.І,2.
5. Дрогобицька-Комсомольська
6. Житомирська-Комсомольська
7. Миколаївська-Комсомольська
8. Ровенська-Комсомольська
9. Кримська-Комсомольська
- 10-12. Донецька-Комсомольська ч.І,2,3.
13. Тернопільська-Комсомольська
14. Закарпатська-Комсомольська
15. Станіславська-Комсомольська
- 16,17. Ворошиловградська-Комсомольська ч.І,2.
18. Кіровоградська-Комсомольська
- 19,20. Харківська-Комсомольська ч.І,2.
21. Черкаська-Комсомольська
- 22,23. Запорізька-Комсомольська ч.І,2.
24. Львівська-Комсомольська
25. Сумська-Комсомольська
- 26,27. Київська-Комсомольська ч.І,2.
28. Херсонська-Комсомольська
29. Чернігівська-Комсомольська
- 30,31. Одеська-Комсомольська ч.І,2.
- 32,33. Хмельницька-Комсомольська ч.І,2.
34. Чернівецька-Комсомольська
35. Волинська-Комсомольська

За постановою партії і уряду в 1956-57 рр. має виїхати 400-500 тис. хлопців і дівчат до вирішальних будов шостої п'ятирічки. Не вся українська молодь їде в Донбас. Велику кількість, зголошених до будов Донбаських шахт, спрямовують до інших "вирішальних будов" на Сибір і в північні райони. Такі приклади висилки, за припадковими відміченнями комуністичної преси, занотовано напр. в Рівному, Харкові, Черкасах, Кіровограді.

До будов шахт та інших вирішальних будов спрямовують великий відсоток молоді, що покінчила науку в технікумах і вузах, а для якої не має праці по спеціальності в місці перебування. Висилка кваліфікованих молодих сил з місця замешкання це прихована форма переборювання зростаючого безробіття випусників.

Для ілюстрації подаємо декілька прикладів виїзду молоді в Донбас.

37 тисяч "добровольців" виїхало не лише на Донбас

Палко відгукнулася молодь на заклик компартії взяти участь в будівництвах шостої п'ятирічки. Щоденно потяги везуть сотки юнаків та дівчат на постійну працю в Донбас, у північні і східні райони країни.

До цього часу на шахти і будівництва Донбасу виїхало вже 37 тис. добровольців.

Молодь Закарпаття на будівництвах Донбасу

Молодь Закарпатської області буде в Донбасі біля м. Сніжного нову шахту. Перша група молоді з Закарпаття в Донбас прибула в 1955 р. в числі 89 юнаків.

Шахту, яка за плянами мала б бути викінчена в 1958 р., молоді будівники зобов'язались здати в експлуатацію до Дня шатра - 25 серпня 1957 р.

З Закарпаття прибула нова група в числі біля 200 юнаків на спорудження цієї шахти, яка носить назву "Закарпатська-Комсомольська".

Комсомол Закарпаття взяв шефство над будовою шахти "Закарпатська-Комсомольська". З Ужгородського університету, середніх шкіл вислани книжки, з яких має бути укомплектована бібліотека для молодих робітників шахти. Також і підприємства та колгоспи області висилають свої вироби і овочі для молодих будівників.

Одночасно молодь далі голоситься з Закарпаття на працю в Донбас.

/ "Молодь України" 26.І.1957/

З Вінниці на будівництва шахт в Донбас

15 січня з Вінниці виїхала група шоферів в Сталінську область на будівництво шахти Вінницька-Комсомольська ч.І.

На будівництві "Вінницької-Комсомольської" вже працює 135 членів ВЛКСМ.

/ "Молодь України" 16.І.1957/

Молодь їде на цілину

Черкаси, 13.7.1956 р. Сотки працюючих зібралося, щоб урочисто проводити молодих патріотів, які виявили бажання їхати збирати урожай на цілинних землях. Від'їжджають студенти Черкаського педагогічного інституту, Уманського сільсько-господарського інституту, молоді робітники підприємств Смілої, Черкас, Умані, Золотоноші - разом 650 осіб. Багато з них будуть збирати урожай в радгоспі "Черкаський" в Казахстані.

Щоб прискіпити процес денационалізації московські плянувальники перемішують молодих людей з різних республік.

/ "Правда України" 14.7.1956/

Ешелони їдуть на цілину

... "Вчора /10.7.56./ з другої бакінської станції від'їхав перший ешелон молоді Азербайджану. 700 юнаків та дівчат м. Баку поїхали в Семипалатинську область.

З Кірова до Кокчетавської області спеціальний ешелон повіз 1800 молодих добровольців. Серед них більше 200 секретарів комсомольських організацій, членів комітетів комсомолу. Начальником ешелону - секретар Кіровського обкому ВЛКСМ Кльопіков.

Перший комсомольський ешелон вчора відійшов з Ростова до Акмолинської області. Він повіз 6 ударних загонів - 1300 юнаків.

Кіровський район міста послав 500 студентів університету, медичного інституту, молодих робітників заводу годинників "Красний Дон", Донської державної табачної фабрики.

/ "Комсомольская Правда" 11.7.1956/

"Шасливої дороги"

Працівники Вільнуса, проводили перший загін - 500 молодих патріотів Литви, які виїхали в Казахстан. Одні з них будуть працювати на новобудівлях Павлодару, другі - на будівництві залізниць в Кустанайській області. Серед молоді багато молодих спеціалістів-будівельників, працівників інших професій. В повному складі на чолі з секретарем комсомольської організації виїхала організація Вільнюської контори освітлення міста.

/ "Правда" 4.7.1956/

Приготова до прийняття ешелонів у Казахстані

Перші ешелони з молодими добровольцями, що поїхали на цілину на жнива, вже знаходяться в дорозі. В найближчі дні кількість/течія/ ешелонів збільшиться.

Як готуються на цілині зустріти молодь?

У всіх областях Казахської ССР переводиться перевірка поготівля до прийняття післанців комсомолу. Швидко ремонтуються шатра, вагончики, завозиться потрібний інвентар, додатково обладнуються та поширюються ідальні та пункти харчування. Радгоспи цілинних земель мають 8 тис. шатр, 10 тис. полевих вагончиків. Але того не вистачить для розміщення прибуваючих. Рада міністрів РСФСР та Казахської ССР виділили 200 тис.мтр.шатрової тканини для пошиття таборових шатер. Буде виготовлено 5100 нових шатер...

Щоб добре ознайомити молодь з порядком оплати під час збирання урожаїв, видаються спеціальні листівки та плякати. Обласні управління радгоспів разом з торгівельними організаціями вжили заходи, щоб завезти потрібну кількість продуктів, поліпшити склад товарів, доставити на полеві стани посуд та інші потрібні речі.

Молодь головним чином буде затrudнена на очищенні зерна, відтранспортуванню його та обслуговуванню комбайнів.

Щоб швидко перевезти прибулих до колгоспів, призначено спеціальний артотранспорт. Колгоспи ремонтують полеві стани для ново-прибулих. В тих колгоспах, де станів немає, будуть збудовані шатра : на 24 місця. Для харчування організуються похідні кухні. Частина людей житиме в полевих вагончиках.

Треба сказати, що не всюди на місцях належно готуються до зустрічі молоді. В багатьох місцях не знають, у які райони поїде молодь для праці, як обладнуються полеві стани і т.д.

/ "Комсомольская Правда" 7.7.1956/

В Казахстані спресовують сніг

Великі вітри, які також взимку лютують у Казахстані, оголяють поля зі снігу, що шкодить урожаюві і сприяє посусі. Щоб запобігти тому, в степах працюють тракторні снігові плуги з полиями, які розтинають снігові замети і розпорошують сніг на голу землю, а окремі катки втолюють і ущільнюють сніг. Ці праці проводяться в областях Семипалатинській, Павлоградській, Західно-Казахстанській та Актюбінській.

Багато української молоді затrudнено в цих зимових роботах.

/Тарс. 4.1.1957/

Комсомол заставляють працювати над озелененням країни

До одного з головніших завдань комсомолу України в останні роки, а також на протязі декількох наступних років є посадка садів, виноградників, озеленення шляхів, міст і сіл України.

На ІУ пленумі ЛКСМ України подано, що в минулому році комсомол і молодь України посадили 27.072 гектари садів, 7.819 гектарів виноградників та ягідників.

В Криму в 1956 р. молодь заклала понад три тисячі гектарів садів, 4 тисячі гектарів виноградників і близько 900 парків і скверів.

В минулому році республіка не виконала плану - як ствердив секретар ЦК ЛКСМ У І.О.Мозговий - по розширенню площ під сади і виноградники через мале приділювання уваги цьому питанню. Найбільше занедбання стверджено в Хмельницькій, Чернігівській, Сумській і Полтавській областях. В Дрогобицькій, Херсонській, Ворошиловградській і Сумській областях не посаджено жодного гектару лісу чи лісосмуги комсомольцями.

Навіть ті посадження, які вже існують, знищуються. Наприклад, в Кіровоградській області за шість років загинуло 47 відсотків всіх посадок.

В минулому році молодь заклала близько 2000 парків і скверів, висадила десятки тисяч дерев вздовж проспектів і вулиць. Вздовж траси Москва-Симферопіль в Кримській, Херсонській, Запорізькій, Дніпропетровській та Харківській областях посаджено 27.696 плодних і декоративних дерев.

/ "Молодь України" 22.І.1957/

Діти на примусовій праці

З с.Припутні, Ічнянського району, Чернігівської області, повідомляється, що "Учні середньої школи села під час декадника посадили до 10 тис. саджанців на шляхах Припутні-Печі, Припутні-Дорогинка, в центрі і на вулицях села, а також заклали розсадник на 3000 черенків тополі. Зараз вони з комсомольцями і молоддю села встановили старанний догляд зелених насаджень. Навіть малечі знайшлася робота: випусники десятих класів посадили дерева і передали їх першокласникам, щоб вони вирощували їх аж поки самі не закінчать школу."

Але є і інші листи протилежного змісту: "В садах і на декоративних насадженнях нашого району, пишуть з с.Погорисько, Магерівського району, Львівської області, зимувало багато гнізд гусені. Їх вчасно не знищили. Тепер шкідники густо вкрили дерева, об'їдають їх, тим часом колгоспи, районні організації належних заходів не вживають."

Дуже погано дбають про зберігання зелених насаджень шахтних селищах "Ворошиловградугілля" /Ворошиловградська область/. Про те саме пишуть з села Калюжниці, Красилівського району на Хмельниччині, з Понориці-Чернігівської області та ін.

/ "Радянська Україна" 23.6.1956/

Визиск дітей

Під час літніх канікул ми допомагаємо колгоспові ім.Молотова. Тепер працюємо на уборці сіна. Трава на лугах густа, висока та прибрати її як можна скорше. Щоб легше було підвозити сіно до скирт, ми складаємо його у копи. Працюємо дружно і ладно. Особливо відзначилися три школярі, які за три дні наклали 150 кіп сіна.

/ "Піонерська Правда" 6.7.1956/

Причини занепаду комсомольської роботи

Член комсомольського бюро Криворізької будівельної школи ч.6 в своєму розумуванні над причинами занепаду комсомольської роботи приходить до таких висновків в листі до редакції.

Найперше винуватцями такого "затишшя" він вбачає комсомольських активістів через те, що вони не проявляють ініціативи і оперативності в роботі та не організують молодь. Про них комсомольських активістів він говорить: "Нічого гріха таїти, декого з членів нашого бюро не можна навіть вважати активістами, бо вони не беруть участі в житті організації, свої обов'язки вбачають лише в сплаті членських внесків."

Дальшу причину він вбачає в порушенні комсомольської "демократії". "Порушується - пише він - вона і в нас. Не регулярно проводяться засідання бюро, рідко скликаються збори. Та й проходять вони дуже скучно. Тут не почуєш різкої критики і самокритики, жогого, так би мовити, схвильованого слова.

Чому? А тому, що комсомольці переконалися: скільки не говори, все залишається незмінним."

/ "Молодь України" 27.І.1957/

Комсомол в Стрілківському районі Дрогобицької області не працює

Як в самому районному центрі, так і по селах району фактично праця комсомолу, особливо ідейно-виховна, не ведеться. За старим звичаєм люди святкують традиційні свята. Всі політшколи припинили своє існування. В цілому районі не веде праці жоден комсомольський гурток по вивченню конкретної економіки. Клуби по селах переважно стоять закриті. Автор репортажу про комсомольську працю в районі, порівнюючи чисті, акуратні хати селянські і зразковий порядок коло них села Бусовисько з обшарпаними і брудними клубом цього села, порівнює його з свинарником.

/ "Молодь України" 23.І.1957/

Треба би "свідомої дисципліни"

Редакція "Молоді України", даючи відповідь в передовій на лист Людмили Плугар з Херсону, в якому вона пише, що не всі комсомольці відвідують комсомольські збори, цікавляться життям свого коху, та що комсомольці на виклик не з'являються на засідання комітету комсомолу.

Поминаючи поучення, що таке є свідомою дисципліною комсомольців, в передовиці стверджується, що: "Великої шкоди у прищепленні свідомої дисципліни завдає лібералізм у ставленні до тих, хто не виконує своїх обов'язків, порушує Статут комсомолу. Адже трапляється, що комсомолец, одержавши доручення, зволікає його виконання, вважаючи, що воно не таке вже й термінове."

Далі йде поучення, що: "Комітетам комсомолу необхідно стежити, щоб будь-яка справа, за яку взявся той або інший комсомолец, доводилась до кінця, щоб кожний з них чітко виконував доручення організації."

/ "Молодь України" 27.І.1957/

Нахил комсомольської молоді до релігії

В м. Києві різні релігійні секти відвойовують молодь у комсомолу для своїх рядів, наприклад, комсомолку Ніну К. "однієї неділі хозайка урочисто накрила... чорною хусткою і привела до сектанської молитовні." Роблять це вони спершу порадами, переконанням, а далі допомогою для членів комсомолу, які попали в біду, як це сталося з студенткою Вірою Г., яка тяжко захворіла. До неї приступили члени секти в наступний спосіб:—"Здрастуй, сестро моя, ласкаво звернись до хворої.— Тебе залишили товариші, але знайдуться брати і сестри. Наша секта допоможе тобі грішми і харчуванням. Ми навіть чергуватимемо біля тебе."

Чимало комсомольців, одружуючись з дівчатами-комсомолками, вичаються на вимогу батьків молоді в церкві.

За зв'язки комсомольців з релігійними сектами та виконання релігійних практик райкоми комсомолу виключають даних членів з рядів комсомолу.

Одночасно є реакція проти цього "формалістичного підходу до виключування даних комсомольців і комсомолок з рядів комсомолу. Перед тим, як викинути когось за вище згадані прояви з комсомолу, домагається попрацювати з цими комсомольцями в напрямі вияснення їм "шкідливості" релігії для людини, бо "що краще — відштовхнути від комсомолу, відірвати від нас молоду людину чи допомогти їй"?

/ "Молодь України" 30.І.1957/

Донос на релігійність дівчат

Помічник прокурора УССР, Є. Саламатов помістив у "Львовській Правде" статтю п.н.: "Виховання молоді — справа всієї громадськості", в якій, розглядаючи порушення типу хуліганства, лайки, спекуляції, відмічає також хиби в виховній роботі з молоддю в колгоспах, МТСах, підприємствах і учбових закладах Львова і області.

"Радянська Україна" цитує з його статті такий уривок:

Взяти напр. гуртожиток облбудтресту. Тут проживають 300 юнаків і дівчат. І хоч є червоний куток, ніякої роботи в ньому не ведеться. Погано організовано антирелігійну пропаганду серед молоді. А тимчасом ні для Ленінського райкому комсомолу, ні для міському ЛКСМУ не є секретом той факт, що деякі молоді дівчата, які живуть у цьому гуртожитку, перебувають під впливом релігійних забобонів. Необхідно роз'яснювати їм реакційну суть релігії, розвіяти їх забобони! Замість цього тут за пів 1956 р. було прочитано всього-на-всього одну лекцію на тему "наука і релігія". При чому вона була відірвана від життя і, звичайно дала мало користи...

Вся виховна робота в клубі пивзаводу /голова клубу тов. Савчук/ зводиться до проведення платних танцювальних вечорів. В центрі уваги — погоня за грішми, а не цікаві масові заходи.

/ "Радянська Україна" 12.І.1957/

ФОРМИ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Підготовка до роковин жовтневої революції

Погоджувати з "старшим братом".

Міністерство освіти УРСР опрацювало заходи по відзначенню 40-річчя жовтневого перевороту в Росії в 1917 р.

Насамперед передбачено нове піднесення всієї навчально-виховної роботи в школах на рівень завдань, поставлених 20-им з'їздом ком-партії у галузі народної освіти.

Намічено видати збірники: "Школа Української РСР за 40 років", "Розвиток народної освіти УРСР за 40 років", "Передові радянські вчителі України" й інші, ювілейні випуски "Наукових записок" педагогічних інститутів та науково-дослідних інститутів педагогіки і психології. Заплановано провести республіканський конкурс на кращий художній твір для дітей і юнацтва за тематикою, зв'язаною з 40-річчям, видати збірник художніх творів про Леніна для учнів I-IV класів, збірник художніх нарисів про комуністичну боротьбу та побудову соціалізму в СРСР для учнів середнього і старшого віку, книги "Микола Щорс" і "Олександр Пархоменко".

Передбачено провести обласні і республіканські "Педагогічні читання", фестиваль учнівської молоді і зліт піонерів УРСР, наукові сесії в педагогічних вузах і науково-дослідних інститутах. Будуть організовані екскурсії школярів за місцевими і республіканськими маршрутами та до союзних республік по місцях, багатих історичними подіями жовтневого перевороту. Такі екскурсії будуть в першу чергу організовані до РСФСР, щоб учні наочно переконалися, як "героїчний" російський народ пішов по шляху соціалізму.

Будуть також організовані зустрічі учнів з учасниками жовтневого перевороту з знатними людьми країни, вечори дружби народів, походи по визначних місцях історичних битв за радянську владу, влаштування виставок учнівських подарунків жовтню, участь у суспільно-корисній праці і в озелененні шкільних садиб, вулиць, шляхів...

Серед учнів і студентів передбачається розгорнути художню самодіяльність, спортивно-фізкультурну роботу, готувати широкі програми урочистих вечорів, літературні журнали, альманахи, тематичні збірники. Для того треба школам та учбовим закладам України переймати в тій справі досвід шкіл та учбових закладів "братньої" республіки - РСФСР, погоджувати з ними всі заходи і міроприємства шкіл України в підготовці до 40-річчя жовтневого перевороту.

/ "Рад. Освіта" 12.І.1957/

Змагання союзних республік

В своєму арсеналі поневолення і визискування поневолених народів Москва використовує і змагання "братніх" народів СРСР. Від 20-го з'їзду КПСС пущено на повний рух змагання союзних республік, як засіб пограбування матеріальних дібр поневолених країн та посилення ще більшої експлуатації їх народів. Як приклад до наслідування "братнім" республікам Москва ставить РСФСР та московський народ /з РСФСР зобов'язано змагатись Україну/.

"Правда України" в передовій пише про московського "брата" таке: "Давайте вдумасмося і співставимо деякі цифри і факти. Згадаєм 2 мільярди пудів зерна, що поступили Батьківщині від хліборобів Російської Федерації, або безмірно виросла продукція молока, м'яса, картоплі, овочів. Це переконливе свідомство величезної роботи, яку провели за останні роки наші руські брати під керівництвом рідної Комуністичної партії.

/ "Правда України" 16.І.1957/

Пушкінські святкування

Москва вирішила провести на Україні широку пропагандивну кампанію з нагоди 120-річчя з дня смерті Пушкіна. По українських містах і селах іде підготовка в бібліотеках, організуються відповідні вистави і літературно-музичні вечори.

/"Літ.Газ." 8.2.1957/

Інструктаж письменників Донбасу в Москві

Москва в другій половині січня н.р. викликала письменників Донбасу для звіту про свою діяльність перед "старшим братом" та дала їм далішні інструкції, в яких визначила межі для творчості письменників про українську тематику з життя і праці шахтарів Донбасу.

/"Правда України" 26.1.1957/

Голос "рідної" Москви в школі

Учителі Михайлівської семирічної школи, Канівського району Черкаської області приділяють велику увагу прищепленню учням трудових навичок і вмінь. Під керівництвом учителів діти працюють у майстерні, на пришкольній ділянці. Силами учнів змонтовано і зроблено радіоприймач, який щовечора передає в радіоупор шкільного подвір'я голос рідної Москви. Усі шкільні кімнати радіофіковані і учні через трансляційний вузол весь час мають змогу слухати Москву, Ленінград та інші радіостанції братньої республіки РСФСР.

/"Радянська Освіта" 5.1.1957/

Використання чужинецьких танців для русифікації молоді в під'яремних країнах

Для русифікації молоді поневолених народів Москва використовує всі можливі засоби, включно з тим, що підкладає навіть під недозволені західні мелодії чужинецьких танців тексти московських пісень. Як один з таких прикладів подаємо слова до американського танцю "бугі-бугі", який розісланий з Москви у всі клуби піонерів Советського Союзу. Ось вони:

"Возьмемся за руки,
Возьмемся за руки :
И пойдем, пойдем
Вокруг Москва-реки".

/"Правда України" 23.1.1957/

xxxxxxxxxxxxx O xxxxxxxxxxxxx

ЗИМОВІ РОБОТИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ

Підготування насіння до сівби

За станом на 1 січня н.р. в республіці засипано всіх ярих і бобових культур разом з страховими фондами 92 % до плану. Найгірше забезпечили себе насінням колгоспи Львівської, Станіславської, Кіровоградської і Хмельницької обл. Вони не тільки не виконали плану засипки, а й досі не перевірили посівних якостей посівного насіння. Може виявитися, що те зерно, яке вважається посівним, зовсім непридатне для таких цілей. Так в Сумській області при першій перевірці виявилось, що майже дві третини засипаного насіння не відповідає посівним стандартам.

Серйозне становище створилося з засипкою насінних фондів кукурудзи. Насіння засипано 89,1 % до плану. Це дуже мало, бідкається газета, особливо, коли врахувати, що чимала кількість насіння кукурудзи відійде при перебиранні та калібруванні/сортуванні/ його.

/"Рад.Україна" 4.І.1957/

200 тисяч га люпинових посівів в Чернігівщині

Колгоспи Чернігівської області засипали в засіки півмільйона центнерів насіння люпину. Багато господарств запланували засіяти ним не менше третини своїх земель. Загальна площа люпинових посівів досягне 200 тис.га.

/"Рад.Україна" 5.І.1957/

Погано перевіряють і очищають якість насіння

В Хмельницькій області погано готують насіння до сівби. Дані контрольно-насінних лабораторій показують, що з перевіреної половини насіння 67 % виявилось некондиційним. Але цей процент газета вважає за низький. Для підтвердження цього наводяться дані з колгоспів Меджибізького р-ну. Досі колгоспи р-ну перевірили в контрольно-насінній лабораторії лише 45 % засипаного насіння ярих культур. З цієї кількості некондиційного виявилось 88 %, з них 1/4 частина за схожістю.

/"Рад.Україна" 11.І.1957/

Заготовлене насіння кукурудзи треба сушити

Колгоспи і радгоспи республіки виростили і здали на приймальні пункти значну кількість сортового і гібридного насіння кукурудзи. Внаслідок несприятливих посівних умов 1956 р. значна кількість кукурудзи була прийнята з підвищеною вологістю. Треба було організувати перебирання і просушування качанів. Проте, як показала перевірка, проведена Міністерством державного контролю УРСР в Дніпропетровській і Кіровоградській областях, цій справі не приділяють потрібної уваги. І це викликало загрозу псування кукурудзи, особливо насінної.

/"Рад.Україна" 23.І.1957/

На Україні пропали з гібричним насінням кукурудзи

Україна повинна не тільки себе забезпечити високоякісним насінням кукурудзи, але й відвантажити ряд республік і областей. Однак не скрізь, мовляв, не усвідомили, а саме:

1/ Насінні господарства Київщини повинні були виростити 1900 тонн гібричного насіння, а виростили близько 300 тонн;

2/ В Кіровоградській області із 210 тис. центнерів насінної кукурудзи доведено до кондицій 74 тис. центнерів;

3/ В Харківській області із 168 тис. центнерів насіння кукурудзи підготовлені до посіву 32 тисячі центнерів;

4/ В радгоспах Дніпропетровщини навіть не виконали плану засипки насіння кукурудзи;

5/ В колгоспах Черкаської області волога кукурудза скинута в холодні приміщення. В зоні Городищанської МТС менше як 10 % насіння кукурудзи придатне до посіву.

/"Сельское хозяйство" 23.І.1957/

Гібридна кукурудза під відкритим небом

Колгоспи і радгоспи Одеської області не додали державі тисячі центнерів насіння гібридної кукурудзи. Частина незданої кукурудзи в качанах лежить під навісами. В наслідок цього схожість її дуже понизилась і частина її має лише 68 % схожості.

/"Сельское хозяйство" 9.I.1957/

Дострокове виконання річного плану заготівель волокна і насіння льону-довгунця в УРСР

На 1 січня 1957 р. - на місяць раніше строку-УРСР виконала річний план заготівель льону-довгунця на 260 %. Здано державі волокна льону-довгунця 303 тис. центнерів, або на 53 тис. центнерів більше, ніж було його заготовлено за цей же період з врожаю 1955 р. Здача льонволоконна понад план триває.

/"Рад.Україна" 12.I.1957/

Львівська і Київська області достроково виконали державний план заготівель волокна і насіння льону

1/ Львівська область достроково виконала державний план контрактів льону-довгунця на 104 % і значно перевиконала план заготівель насіння льону-довгунця. Здано державі волокна 35 тис. центнерів і насіння 34,9 тисяч центнерів, або на 16 тис. і на 23 тис. центнерів більше, ніж в 1955 р.

2/ Колгоспи Київської області достроково виконали річний план здавання волокна на 102 % і значно перевиконали план заготівель насіння льону довгунця.

/"Сельское хозяйство" 1.I.1957/

Занедбання в обробці льону і конопель

В 1956 р. колгоспи України виростили хороший урожай льону та конопель і мають всі можливості значно перевиконати план заготівель продукції цих культур. Але первинна обробка їх в колгоспах занедбана і це гальмує виконання державного плану заготівель. Особливо занедбана робота по первинній обробці льону і конопель в Чернігівській області, де на 1.I.1957 р. залишилося ще необмолоченого льону площі 4,4 тис.га, розстеленого і не піднято - бл. 8 тис. га. План заготівель льону в області виконано на 77 %, в той же час неперероблених стебел залишилось 16,3 тис. тонн.

Особливо незадовільно провадяться роботи по переробці конопель. Досі ще не обмолочено коноплі із значних площ у Чернігівській, Сумській, Полтавській, Одеській, Кіровоградській та Миколаївській областях /тобто в основних областях коноплесіання/.

/"Рад.Україна" 9.I.1957/

Доходи з плеканих буряків на Полтавщині

1/ Площа цукрових буряків в колгоспах Полтавської області з кожним роком поширюється. В 1955 р. вона складала 81 тис.га, в 1956 р. - більше 93 тис.га, а в 1957 р. передбачається збільшити її ще на 13 тис.га.

2/ Колгоспи Полтавщини одержали від цукрових буряків в 1956 р.:

а/ грошових прибутків 340 мільйонів крб.;

б/ нарах. цукру 10 тис. тонн,

в/ нарах. жому до 700 тис. тонн.

/"Сельское хозяйство" 4.I.57/

Як Москва грабіжними цінами на цукрові буряки заробляє на колгоспниках

Про те, як немилосердно більшовицька Москва грабує українського селянина, добре видно з цін на цукрові буряки, по яким колгоспи здають їх на цукроварні:

1/ Попередня ціна /до 1954 р./ - 5 крб. центнер

2/ Теперішня ціна /1956 р./ - 21 крб. "

Таким чином при валовому зборі 165 мільйонів центн. цукрових буряків в 51 р. держава не додавала українським селянам 2 мільярди 640 мільйонів карбованців, не кажучи, що ціна 21 крб. куди нижча дійсної вартості центнера.

/"Сельское хозяйство" 3.І.1957/

Зимівля худоби

Добре організували зимівлю худобипорушують темпи виробництва м'яса і молока колгоспи і радгоспи Київської, Дніпропетровської, Запорізької і ряду інших областей. Краще працюють, ніж у минулому році, колгоспи західних областей республіки, зокрема Львівської і Рівенської.

Одночасно з ним в ряді областей /Хмельницька, Вінницька, Сумська і інші/ з перших місяців нового господарського року пляни відгодівлі свиней не виконуються, допускається розбазарювання поголів'я. Неблагополучно також і з виробництвом молока. В окремих областях /Полтавська, Черкаська, Херсонська та інші/, районах, колгоспах і радгоспах місячні пляни надоїв молока не виконуються, а в окремих районах навіть зменшились проти минулого року.

/"Рад.Україна" 10.І.1957/

Збільшився грабіж м'яса

1/ За 1956 р. заготовлено і закуплено державою по всіх джерелах худоби, на 9 % більше, ніж в минулому році - по СССР..

2/ Добрих наслідків добились колгоспи і радгоспи УРСР. Достроково виконано річний плян заготівель і закупок, вони здали державі м'яса на 35 % більше, ніж в 1955 р.

3/ По РСФСР за цей же час збільшено здавання м'яса лише на 8,2 %.

/"Сельское хозяйство" 27.І.1957/

Республіканська нарада у питаннях виробництва кукурудзи

28-29 січня н.р. в Києві відбулася республіканська нарада по виробництву кукурудзи в колгоспах і радгоспах України. Основною точкою цієї наради було питання, як підвищити урожай кукурудзи і поліпшити її використання в господарстві.

У вступній промові перший заступник голови Ради Міністрів УРСР, М.М.Гурєєв відмітив:

1/ В минулому році кукурудза на Україні займала 25 % посівної площі зернових культур, а питома вага її в гуртовому зборі зерна досягнула 31 %.

2/ Завдяки кукурудзи заложено на корму по 8,5 тонн силосу, або в три рази більше, ніж в 1953 р.

3/ Високі врожаї кукурудзи виростили колгоспи Закарпатської області - по 22,4 центнери з га, Дніпропетровської області - по 19,8 центнери зерна з га.

4/ Низькі врожаї одержано в Кіровоградській області - по 13,2 центр. зерна з га, в Херсонській області - по 11 центнерів.

5/ Дуже низькі врожаї одержують багато колгоспів західних і поліських областей. Пояснюється це в першу чергу безгосподарським відношенням до цієї культури, як затагування строків сівби, поганий обробіток посівів, низька якість насіння.

6/ В минулому році було закладено ділянки гібридної кукурудзи на 168 тис. га. Але в ряді областей, особливо в Харківській, Полтавській, Черкаській, Вінницькій вирощуванню гібридного насіння не приділяється належної уваги. Гібричним насінням в 1957 р. буде засіяно 2,4 мільйона га або 56%, кукурудзи на зерно.

7/ Валовий збір зерна колгоспи і радгоспи України в 1957 р. повинні збільшити на 26%, одержати врожай усіх зернових по 14,5 центнери з га, в тім числі кукурудзи не менше 17,8 центнерів з га.

З доповідями про агротехніку виробництва кукурудзи, вирощування гібридного насіння, механізацію робіт, зберігання насіння і краще використання її на корм худобі, виступали на нараді провідні спеціалісти науково-дослідних інститутів рослинництва, кукурудзи, механізації та електрофікації сільського господарства і ін.

/ "Рад. Україна" 29 і 30. I. 1957/

Про підсумки сільсько-господарського ярма на Україні в 1956 р.

14-16 січня н.р. в Києві відбулася республіканська нарада керівників сільського господарства України, на якій зібралося понад 1000 чоловік. Доповідь про колгоспне ярмо на Україні, яке московською термінологією було назване: "Про підсумки роботи колгоспів, МТС і радгоспів в 1956 р. та про дальше збільшення виробництва зерна, м'яса, молока, цукрових буряків та іншої продукції сільського господарства на Україні" виступив відпоручник Кремля, голова Ради міністрів УРСР, Н. Кальченко. Послугуючись пропагандивним блефом, що його започаткувала Москва в 1957 р., про "гідну" зустріч 40-річчя большевицької жовтневої революції, Кальченко зазначив, що треба примусити колгоспників, щоб вони ще з більшою наполегливістю витискували з себе всі сили для виконання поставлених компартією та урядом завдань.

В своїй промові Кальченко весь час покликався на рішення 20-го з'їзду і грудневого пленуму КПСС та їх "значення" для розвитку господарства цілого СРСР, а зокрема УРСР. В минулому році, говорив він, на Україні успіхи в сільському господарстві були досягнені поліпшенням керівництва сільським господарством партійним, радянським та сільсько-господарськими установами, тобто російськими підганячами на Україні. Економіка сільського господарства ніби значно зміцнилася, а в багатьох областях республіки прибутки колгоспів збільшилися, не зважаючи на несприятливі кліматичні умови, особливо по вирощуванню зернових культур. Але на яку кількість вони збільшилися, Кальченко про те нічого не сказав. Колгоспи і радгоспи України справились з рясняною сівбою. В цілому по республіці було засіяно 7 млн 390 тис. га кукурудзи - на 1 млн. 350 тис. га більше, ніж в 1955 р. Площі посівів цукрових буряків збільшилися на 188 тис. га, льону-довгунця - на 43 тис. га, картоплі - на 61 тис. га, овочів - на 12 тис. га. Посаджено понад 40 тис. га нових садів, 18 тис. виноградників, 1,6 тис. га ягідників. Але вся продукція урожаїв була "заготовлена" Москвою. Селянам України залишилися тільки голі числа збільшення вирощування в минулому році окремих сільсько-господарських, про які в офіційних матеріалах згаданої наради цифрових даних не подано намісне, щоб обдурити учасників та українське населення неіснуючими успіхами.

В галузі тваринництва виконання плану за 1956 р. немов би виглядає так: план збільшення великої рогатої худоби виконано на 101 %, свиней - на 116 %, овець - на 104 %. Недовиконано план по

зростанню поголів'я корів на 71 тис. голів /2.6 %/ та вирощуванню птиці. По виробництву молока план виконано колгоспами на 100.7 % і одержано 4 млн 782 тис. тонн колгоспного молока, яким очевидно диспонує держава, а не його продуценти.

На 100 га сільсько-господарських угідь одержано м'яса 23,6 цент. проти 18.3 центнарів в 1955 р.

За великі /?/ досягнення Кальченко вважає те, що Україна по сільському господарстві виконала й перевиконала свої зобов'язання, накинени їй поневолювачем, большевицькою Москвою. Партійні наглядачі спонукали Україну виконати державний план заготівель і закупок хліба, картоплі, овочів, м'яса та інших продуктів на 4 місяці раніше терміну.

Після того доповідач говорив про нові кайдани для України, які поставлені перед нею та колгоспним селянством і радгоспним робітництвом на 1957 р. в галузі збільшення виробництва зерна, цукрових буряків, картоплі, овочів, винограду, ягід, молока і м'яса. Особливо він підкреслив потребу своєчасної підготовки до весняної сівби, яка, очевидно є запорукою нового урожаю, для майбутнього грабування Москвою України. Тому Кальченко і тиснув на те, щоб були терміново виконані завдання по записці насіння, кількість якого разом з страховим фондом засипано тільки на 92 %. Ще гірше стоїть справа з якістю насіння. Є також великі недоліки і в тваринництві, вислідом чого за три місяці біжучого господарського року, порівняно проти відповідного періоду минулого року, в колгоспах Кримської Миколаївської та Херсонської областей і в радгоспах Міністерства радгоспів в УРСР зменшився удій молока.

Після малозначних за усталеним стандартом доповідей з місць із заключною промовою виступив секретар ЦК КП України О.Кириченко.

/Цитати з Рад.України 15-18.1.1957/

INFORMATIONEN-HEFTE werden von den Auslandsverbänden der Organisation Ukrainischer Nationalisten herausgegeben und für begrenzte Kreise von Personen bestimmt, die sich dem Studium der Geschehnisse in der unterjochten Ukraine und in der UdSSR widmen, oder die sich an einem antirussischen und antikommunistischen Kampf führend beteiligen. Die Redaktion hat sich die Aufgabe gestellt in erster Linie das wenig anzutreffende sich hauptsächlich auf die Ukraine beziehende Material aus sowjetischen Publikationen, teilweise in eigener Bearbeitung, bzw. in Originaltext den besagten Kreisen zur weiteren kritischen Auswertung zugänglich zu machen.